

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่
ตะโละกาโปร์

Guidelines for participatory tourism management with the Talo
Kapo Sub-district Administrative Organization towards coastal
resource conservation in the Talo Kapo area.

อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรุสรา มินทราศักดิ์

โดย
นางสาวพารฮานีย์ อุเซ็ง
นางสาวนุรฮายาตี เจะเอง
นางสาวฮานีซา อาแว

หัวข้อพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาวิจัยทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน
หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

หัวข้อพิเศษ : แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลสาบโปร์ สู่อการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลสาบโปร์

ผู้วิจัย : พารฮาณีย์ อุซัง, นุรฮายาตี เจะเอง, ฮานีซา อาแว

หลักสูตร : รัฐศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา : การปกครองและกฎหมายมหาชน

อาจารย์ที่ปรึกษาหัวข้อพิเศษ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นินุสรา มินทราศักดิ์)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการวิจัยทางรัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน อนุมัติให้นับ
การศึกษาหัวข้อพิเศษเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบปฏิบัติสำเร็จของรายวิชาดังกล่าวนี้

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นินุสรา มินทราศักดิ์)
ประธานหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หัวข้อวิจัย	: แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ศูนย์การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะโละกาโปร์
ชื่อผู้วิจัย	: พารฮานีย์ อูเซ็ง, นูรฮายาตี เจะเอง, ฮานีซา อาแว
หลักสูตร	: รัฐศาสตรบัณฑิต
สาขา	: การปกครองและกฎหมายมหาชน
ปีการศึกษา	: 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่ตะโละกาโปร์ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ศูนย์การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะโละกาโปร์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ Buna Dara กลุ่มชาวประมง กลุ่มอาชีพและผู้ประกอบการค้าในชุมชนประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งสิ้นจำนวน 16 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์โดยจำแนกและจัดระบบข้อมูลออกให้เป็นระบบ แล้วตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยว 1) การวางแผนและพัฒนาสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยว กำหนดนโยบาย และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) ความร่วมมือกับชุมชนร่วมมือกับชุมชนในการรักษามรดกทางวัฒนธรรม 3) การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรม 4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 5) พัฒนาศักยภาพชุมชน 6) รักษาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม 7) สร้างเครือข่ายและความร่วมมือ ซึ่งโดยรวมองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพในพื้นที่ 2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ศูนย์การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะโละกาโปร์ โดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ได้

เสนอแนะในขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

คำสำคัญ: บทบาทองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น;การจัดการท่องเที่ยว;การมีส่วนร่วม;อนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

Research Title : Guidelines for participatory tourism management with the Talo Kapo Sub-district Administrative Organization towards coastal resource conservation in the Talo Kapo area.

Researchers : Farhani usng, Nurhayatee Je-eng, Hanisa Awae

Department : Governance and Public Law

Year : 2024

Abstract

This research article aims to 1) study the role of the Talo Kapo municipality in managing tourism in the Talo Kapo area, and 2) explore participatory tourism management approaches involving the local community and the Talo Kapo municipality for the conservation of coastal resources in the Talo Kapo area. This qualitative research involves key informants, including the chairperson and members of the local administration council, the Buna Dara community-based ecotourism group, fishing groups, local businesses, and residents, totaling 16 individuals. Data collection was conducted through in-depth interviews, followed by systematic categorization and analysis of the data, leading to inductive conclusions (analytic induction). The research findings reveal that 1. The role of the Talo Kapo municipality in tourism management includes: 1) planning and development-surveying tourism resources, formulating policies, and developing sustainable tourist attractions; 2) community collaboration-working with the community to preserve cultural heritage; 3) promotion and public relations-organizing events; 4) infrastructure development; 5) community capacity building; 6) environmental conservation-promoting the preservation of nature and culture; and 7) networking and cooperation. Overall, the local administration plays a crucial role in the sustainable and effective development of tourism in the area. 2. The participatory tourism management approach involving the local community and the Talo Kapo municipality for coastal resource conservation is suggested through four participatory management steps: 1) participation in decision-making; 2) participation in implementation; 3) participation in benefit-sharing; and 4) participation in evaluation.

Keywords: Role of local government; tourism management; participation; coastal resource conservation.

กิตติกรรมประกาศ

หัวข้อพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาผศ.นิ นุสรา มินทราศักดิ์ และคณะกรรมการหัวข้อพิเศษที่ได้ให้คำแนะนำ ติดตามความก้าวหน้าและคอยให้ กำลังใจอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์คมวิทย์ สุขเสนีย์ ผู้สอนในรายวิชาวิจัยการวิจัยทาง รัฐศาสตร์และกฎหมายมหาชน และคณะอาจารย์หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิตทุกคน ที่เสียสละ อดทน อบรมสั่งสอน ว่ากล่าวตักเตือน ในความเมตตากับผู้วิจัยเหนือกว่าครูที่จะพึงมีให้กับศิษย์โดยทั่วไป ซึ่ง ผู้วิจัย ขอขอบคุณไว้เป็นอย่างสูงขอขอบคุณคณะกรรมการหัวข้อพิเศษทุกท่าน ที่ได้เสนอความคิดเห็น ให้ข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานชิ้นนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และครอบครัวอันเปรียบเสมือน กัลยาณมิตรที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจมาตลอดคุณค่าอันพึงมีของรายงานจากหัวข้อพิเศษ ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายการท่องเที่ยว.....	6
2.2 ความเป็นมาและแนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล.....	8
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรกับชุมชน.....	11
2.4 แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	13
2.4.1. ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	13
2.4.2. ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	15
2.4.3. ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	17
2.5 แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	18
2.6 หลักการของการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน.....	20
2.7 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย.....	21
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	29

สารบัญต่อ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	32
บทที่ 4 ผลการวิจัย / ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	46
สรุปผลการวิจัย.....	46
อภิปรายผล.....	47
ข้อเสนอแนะ.....	48
บรรณานุกรม.....	50
ภาคผนวก.....	54
ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
ภาคผนวก ข. ประวัติผู้วิจัย.....	65
ภาคผนวก ค. ภาพถ่ายกิจกรรม.....	67

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	29

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ทะเลและชายฝั่งเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อประเทศ เป็นแหล่งอาหารของมนุษย์ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ ตลอดจนสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศอย่างมากมา ปัจจุบันการพัฒนาประเทศทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ตลอดจนนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล อีกทั้งจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการใช้ประโยชน์ของพื้นที่และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในประเทศไทย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น เช่น การอุตสาหกรรมตามแนวชายฝั่งและในทะเล การขนส่งทางทะเลและพาณิชย์นาวี การท่องเที่ยวทางทะเล รวมถึงการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนจนเกิดชุมชนและเมืองชายฝั่ง เป็นต้น การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจากกิจกรรมดังกล่าว ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากร เช่น พื้นที่ป่าชายเลนลดลงอย่างรวดเร็ว ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำ อีกทั้งทะเลเป็นแหล่งสุดท้ายที่ของเสียจากแหล่งต่าง ๆ ไหลลงมารวมกัน จนเกิดปัญหามลพิษทางทะเล ทำให้น้ำทะเลเสื่อมคุณภาพ และยังสร้างความเสียหายต่อพืชและสัตว์ที่อยู่อาศัยในทะเลและบริเวณชายฝั่ง ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมทางทะเลอย่างสูง นรากร นันทไตรภพ,(2563)

ทั้งนี้ จากปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่เกิดขึ้น ภาครัฐได้ดำเนินการเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดประเด็นด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และแผนการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน รวมทั้งดำเนินการตามแผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง โดยมีกฎหมายที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติประมง พ.ศ. 2490 พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510 พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 และพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เป็นต้น นรากร นันทไตรภพ,(2563)

จากการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำให้สถานการณ์ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง มีแนวโน้มของปริมาณทรัพยากรที่เพิ่มขึ้น ใน พ.ศ. 2561 พบว่ามีพื้นที่ป่าชายเลนใน 24 จังหวัด รวมทั้งหมด 2.86 ล้านไร่ มีพื้นที่แหล่งหญ้าทะเลใน 19 จังหวัด รวมทั้งหมด 159,828 ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.91 จากปี พ.ศ. 2558 ที่มีอยู่รวม 147,184 ไร่ มีพื้นที่แนวปะการังใน 17 จังหวัด รวมทั้งหมด 149,025 ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.05 จาก พ.ศ. 2558 ที่มีอยู่รวม 148,954 ไร่ มีสัตว์ทะเลหายากที่พบในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เต่าทะเล พะยูน โลมาและวาฬ โดยในช่วง พ.ศ. 2551-2561 พบว่า การวางไข่ของเต่าทะเลและการพบเห็นเต่าทะเล พะยูน โลมาและวาฬในธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น รวมถึงมีการจัดวางปะการังเทียม ช่วง พ.ศ. 2556-2560 รวมทั้งสิ้น 54,640 แห่ง พื้นที่รวม 123,000 ตารางเมตร ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี นรากร นันทไตรภพ,(2563)

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ Covid-19 ทำให้นักท่องเที่ยวงดการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่งผลให้สภาพทรัพยากรธรรมชาติได้รับการฟื้นฟูในทางที่ดีขึ้น เช่น ฝูงฉลามหูดำกว่า 70 ตัว เข้ามาหากินตามแนวปะการังน้ำตื้น ในบริเวณอ่าวมาหยา จังหวัดกระบี่ เต่ามะเฟืองขึ้นวางไข่มากที่สุดในรอบ 20 ปี รวมถึงการพบวาฬบรูด้าและวาฬโอมูระ ในบริเวณจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงา เป็นต้น (นรากร นันทไตรภพ,(2563) โดยสรุป การแก้ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่ง อย่างเป็นระบบและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อประโยชน์ของประชาชน รวมทั้งเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหามลพิษทางทะเล ระบบนิเวศทางทะเล และชายฝั่งให้คงอยู่และสร้างความเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลและยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยนั้นขึ้นชื่อเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายวัฒนธรรมอันงดงาม อาหารอร่อย และผู้คนเป็นมิตร สถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมในประเทศไทย ในประเทศไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย เป็นที่รู้จักกันดีในเรื่องชายหาดที่งดงาม มีหลายสิ่งที่ต้องดูและทำในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ธรรมชาติ หรือเพียงแค่ต้องการพักผ่อนบนชายหาด มีชายหาดที่สวยงาม น้ำทะเลใส และเกาะมากมายให้สำรวจ สถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลยอดนิยมบางแห่งในประเทศไทย ได้แก่ ภูเก็ต เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นที่รู้จักกันดีในเรื่องชายหาดที่สวยงาม น้ำทะเลใส และสถานบันเทิงยามค่ำคืน ประเทศไทย ขึ้นชื่อเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายวัฒนธรรมอันงดงาม ได้แก่ หาดป่าตอง หาดกะรน และหาดกมลา

เผด็จศึกดี จารยะพันธุ์ (2560) ได้กล่าวถึงความอุดมสมบูรณ์และความสวยงามของทะเลไทย และพื้นที่บริเวณชายฝั่งทำให้ประเทศไทย กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก

ชายฝั่งทะเลทั้งด้านอ่าวไทยในทะเลจีนใต้ และชายฝั่งทะเลอันดามัน ในมหาสมุทรอินเดีย ได้ถูกนำมาพัฒนาทางการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และสร้างรายได้เข้า ประเทศเป็นจำนวนมาก ซึ่งในแต่ละปี ประเทศไทยสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวชาวไทยเอง จึงเกิดเป็นรายได้เข้าสู่ประเทศ อีกทั้งก่อให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราภายในประเทศ และสร้างอาชีพแก่ประชาชนในพื้นที่เป็นจำนวนมาก

ดังนั้นประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดที่มีชื่อเสียงด้านความสวยงามอยู่ มากมายหลายแห่งและเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั่วโลก ในปีหนึ่งๆ ชายหาดของประเทศไทยได้รองรับความต้องการจากการท่องเที่ยวมหาศาล การเข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด จึงต้องพึงระวังไว้เสมอว่า ต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สภาพธรรมชาติดั้งเดิม ทั้งยัง ต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในพื้นที่อย่างรอบคอบว่าจะมีผลกระทบอย่างไร มากน้อยแค่ไหน มีมาตรการในการลดผลกระทบอย่างไรและมีระบบการจัดการให้กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพของชายหาดจนเสื่อมสภาพลงได้ ดังนั้นจึงควรมีการจัดการท่าเกณฑ์มาตรฐาน ที่สามารถใช้ได้กับชายหาดท่องเที่ยวทุกแห่งทั่วประเทศ ที่ผ่านมาได้มีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานชายหาด โดยหลายหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายเกณฑ์ ซึ่งทางคณะผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการกำหนดกรอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดในครั้งนี้ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดในครั้งนี้ นอกจากจะเน้นไปที่คุณค่าหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด ซึ่งเป็นศักยภาพในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมแล้ว ยังพิจารณา ถึงความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติดั้งเดิม และศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

“ตะโละกาโปร” เป็นชุมชนที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่สมบูรณ์ เป็นดินแดนแห่งหาดทรายขาว น้ำทะเลสีฟ้า มีเสน่ห์วัฒนธรรมมลายูและมีป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งของจังหวัดปัตตานี ตะโละกาโปร ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดปัตตานี ขึ้นชื่อเรื่องหาดทรายขาว น้ำทะเลใส เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ เล่นน้ำทะเล และล่องเรือชมป่าชายเลน จุดเด่นของพื้นที่มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ เดินเล่นริมหาดสัมผัสสายลม ชมวิวท้องทะเล เรือกอกและวิถีชีวิตของชาวประมงเล่นน้ำทะเล ชิมอาหารทะเล เรียนรู้วัฒนธรรมมลายู นอกจากนั้น ตะโละกาโปรมีมัสยิดและสถานที่สำคัญทางศาสนาอิสลามและที่สำคัญคือ ล่องเรือชมป่าชายเลน ชมความงามของป่าชายเลน เรียนรู้ระบบนิเวศ ดูนก และปลา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ปัญหาการท่องเที่ยวในตะโละกาโปร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมมลายูที่น่าสนใจ ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไขเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน ดังนี้ ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง คลื่นลมแรงและกระแสน้ำทะเล กัดเซาะชายหาดตะโละกาโปรอย่างรุนแรง ส่งผลต่อ

ทัศนียภาพ พื้นที่ชายหาด และที่พักริมหาด ขยะ ขยะจากนักท่องเที่ยวและชุมชน เป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และสุขภาพของประชาชน การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่มากกว่าที่มีอยู่ เช่น ห้องน้ำสาธารณะ ร้านอาหาร ที่พัก และร้านขายของ การขาดแคลนบุคลากรที่มีทักษะ บุคลากรท้องถิ่นบางส่วนอาจขาดทักษะในการบริการนักท่องเที่ยว ภาษา และความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การเดินทางไปยังทะเลสาบโละกาโปร์อาจไม่สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลทะเลสาบโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ดังนั้น ตำบลทะเลสาบโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เป็นชุมชนชายฝั่งทะเลทางตอนใต้ของจังหวัดปัตตานี ที่โดดเด่นด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ วัฒนธรรมมลายูที่งดงาม และวิถีชีวิตของประชาชน ดั้งเดิมมีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ยั่งยืน การพัฒนาอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมของชุมชน จะช่วยให้ทะเลสาบโละกาโปร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเชิงบทบาทขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยว รวมถึงแนวทางการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลสาบโละกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลสาบโละกาโปร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลสาบโละกาโปร์ สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลสาบโละกาโปร์

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลสาบโละกาโปร์ ตำบลทะเลสาบโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตเนื้อหา มี 3 ประเด็นดังนี้

1. มุ่งศึกษาในด้านบทบาทขององค์กรส่วนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยว
2. มุ่งศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น
3. มุ่งศึกษาในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลสาบโละกาโปร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการเขียนงานวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลในพื้นที่ทะเลสาบโละกาโปร์สามารถจำแนกได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. ได้เรียนรู้บทบาทแนวทางการจัดการท่องเที่ยวของประชาชนและองค์กรส่วนท้องถิ่น ในทะเลสาบโละกาโปร์
2. ได้เรียนรู้การมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลในทะเลสาบโละกาโปร์
3. ได้รับรู้ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรส่วนท้องถิ่นการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเลของทะเลสาบโละกาโปร์
4. ได้รับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลของทะเลสาบโละกาโปร์
5. ประชาชนและองค์กรส่วนท้องถิ่น ได้เรียนรู้ทักษะการมีส่วนร่วมของตำบลทะเลสาบโละกาโปร์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ (ถ้ามี)

หาดทะเลสาบโละกาโปร์ หมายถึง เป็นหาดทรายขาวสะอาดขนานกับชายฝั่งทะเล มีเรือกอลและของชาวประมงจอดอยู่เป็นจำนวนมาก เพราะเกิดจากกระแสน้ำพัดเอาตะกอนทรายมาทับถมพอกพูนเหมาะแก่การไปนั่งพักผ่อนชมความสวยงาม

การมีส่วนร่วม หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน การพัฒนาทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหาโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน ร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชน ชุมชนและเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่างถิ่นซึ่งไม่ใช่เป็นที่พำนักอาศัยประจำของบุคคลนั้น และเป็นการไปเยือนชั่วคราวโดยไม่ใช่เพื่อเป็นการประกอบอาชีพหารายได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะโกละกาโปร์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 2.1 ความเป็นมา ความสำคัญ และความหมายการท่องเที่ยว
- 2.2 ความเป็นมาและแนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล
- 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรกับชุมชน
- 2.4 แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม
  - 2.4.1. ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
  - 2.4.2. ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
  - 2.4.3. ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
- 2.5 แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.6 หลักการของการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน
- 2.7 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ความเป็นมา ความสำคัญ ความหมายการท่องเที่ยว

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาจึงต้องศึกษาจากความเป็นมา ซึ่งความหมายในหัวข้อต่อไปนี้จะเกี่ยวข้องกับจัดการท่องเที่ยว โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

ความหมายของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นการทำกิจกรรมต่างๆของบุคคลที่เดินทางไปและอยู่ในสถานที่ต่างจาก สิ่งแวดล้อมเดิมของพวกเขา ไม่เกินหนึ่งปีติดต่อกัน เพื่อการพักผ่อนและอาจมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันจึง

ต้องอาศัยความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองความต้องการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ให้มีความปลอดภัยและความบันเทิงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเดินทางจะต้องไม่ รับค่าตอบแทนจากสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเดินทางมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจกับครอบครัวและ เพื่อนๆ ระยะเวลาของการท่องเที่ยวมีการพักค้างคืนหรือไม่ค้างคืนก็ได้ นักท่องเที่ยวที่มีความต้องการ ที่จะเดินทางออกนอกชุมชนไปสถานที่ใดที่หนึ่ง สถานที่นั้นจะให้บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วยการจัดหาผลิตภัณฑ์ต่างๆมาให้ และมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ และสังคม นักท่องเที่ยวมีความอยากรู้อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่ของปรากฏการณ์ธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตที่ต่างกันไปตลอดจนการเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน (ชนพล จันทรเรืองฤทธิ์,2562)

การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางพักผ่อนและยังเกี่ยวข้องไปถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆทั้งการนำเที่ยว การลงทุน และการจัดการในเชิงธุรกิจที่มีขั้นตอนซับซ้อน ส่วนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นนิยามที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่มีองค์ประกอบสำคัญๆ คือองค์กร รูปแบบการดำเนินธุรกิจ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องเนื่อง การเดินทางและประกอบกิจการท่องเที่ยวของมนุษย์ การพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในอดีตอาจเดินทางด้วยหลายจุดหมายแต่ในยุคปัจจุบันก็คือการเดินทางไปประกอบธุรกิจท่องเที่ยวซึ่งมีเป้าหมายหลักคือความพึงพอใจทั้งของผู้ประกอบการผู้นำเที่ยว และนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ (ชนพล จันทรเรืองฤทธิ์,2562)

การท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจที่สร้างอาชีพต่างๆให้แก่คนในท้องถิ่นทางด้านสังคมทำให้มีการติดต่อระหว่างคนในประเทศหรือในท้องถิ่นต่างๆ มีการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน นอกจากนั้น ยังก่อให้เกิดการนันทนาการและการพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนการสร้างเสริมประสบการณ์และความรู้ให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังช่วยให้คนต่างถิ่นและคนท้องถิ่นได้มีโอกาสพบปะติดต่อกันและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกันทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกัน (ชนพล จันทรเรืองฤทธิ์,2562)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายหนึ่งที่กำหนดให้มีส่วนในการเข้ามาแก้ปัญหาโดยมีการวางแผนพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวนั้นสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์การพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างดี โดยเป็นแหล่งรายได้เงินตราต่างประเทศที่สำคัญ ทั้งเป็นการช่วยสนับสนุนสร้างงานเพิ่มขึ้น

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2546) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน พักผ่อนหย่อนใจและการเดินทางที่มีเงื่อนไข 3 ประการคือ

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ

3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ได้ที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพหรือหารายได้

ปรีชา แดงโรจน์ (2544) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ โดยปกติจะเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกลและการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่

จิรัชญา มณีเนตร (2552) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางของมนุษย์จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง หรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไปและเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยวมิใช่ เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อไปชมการแข่งขันกีฬาการเดินทางเพื่อการศึกษาการเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนาการเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องหรือเพื่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ความหมายของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นการทำกิจกรรมต่างๆของบุคคลที่เดินทางไปและอยู่ในสถานที่ต่างจาก สิ่งแวดล้อมเดิมของพวกเขาใน การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองความต้องการ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางพักผ่อนและยังเกี่ยวข้องไปถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ การท่องเที่ยวมีความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจที่สร้างอาชีพต่างๆให้แก่คนในท้องถิ่น ทางด้านสังคมทำให้มีการติดต่อระหว่างคนในประเทศหรือในท้องถิ่นต่างๆอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเป้าหมายหนึ่งที่กำหนดให้มีส่วนในการเข้ามาแก้ปัญหาโดยมี การวางแผนพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นเครื่องมือที่สำคัญ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญต่อการลดผลกระทบเชิงลบจากการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลได้

2.2 ความเป็นมาและแนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

ปัจจุบันการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบ โดยมีพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2558 โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังไม่มีความเป็นเอกภาพขาดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นประกอบกับได้มีการบกรุกหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเปลี่ยนแปลง

และเสื่อมโทรมประกอบกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีครอบคลุม เพื่อคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในบางพื้นที่สมควรควรมีกฎหมาย เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ การบำรุงรักษาการอนุรักษ์ การฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง รวมทั้งให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 เป็นกฎหมายที่มุ่งกำหนดนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลและชายฝั่งของประเทศในภาพรวม เพื่อให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงหรือนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับการกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น

ทะเลไทยเคยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งหล่อเลี้ยงวิถีชีวิตของคนไทย ทั้งประเทศตลอดมา แต่ผลจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในปัจจุบันนี้ เป็นเหตุให้มีการแย่งชิงและทำลายทรัพยากรธรรมชาติเป็นอันมาก ประกอบกับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้ขาดการวางแผนป้องกัน และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ดีในช่วงเวลาที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ทรัพยากรทางทะเลเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ภายใต้การบริหารจัดการของภาครัฐ โดยเฉพาะในส่วนของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ถูกทำลายและเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ภาครัฐได้สูญเสียสถานะและบทบาทในฐานะที่เคยเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจเพียงลำพังในการบริหารจัดการทรัพยากรของชาติ ในขณะที่บทบาทของชุมชนและประชาชนในฐานะผู้ร่วมจัดการกำลังได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้น โดยข้อสนับสนุนดังกล่าว เป็นผลมาจากบทบาทที่เข้มแข็งของชุมชนในการสงวน อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ในทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้อย่างประสบผลสำเร็จเกิดการฟื้นตัวของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้วางหลักการที่เป็นรากฐานการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นให้สิทธิหน้าที่แก่ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่ของตน พร้อมทั้งวางรากฐานทานโยบายในการกระจายอำนาจ การปกครองและการจัดการทรัพยากรไปสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากขึ้นในการจัดการกิจการต่าง ๆ ที่กระทบกับวิถีชีวิตของตน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 43 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงาม ทั้งของท้องถิ่นและของชาติ (2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ... ซึ่งเป็นการันตีได้ว่าบุคคลและชุมชนมีสิทธิที่จะดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟู จัดการ บำรุงรักษา และใช้

ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน แม้ว่าจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติก็ตาม

แนวคิดการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปัจจุบัน จึงมุ่งให้ความสำคัญกับภาคประชาชน ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียให้เข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการ โดยพัฒนานโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ รวมทั้งกลไกของกฎหมายรองรับสิทธิในการจัดการให้สอดคล้องกับแนวโน้มและพัฒนาการของการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดทางกฎหมายในการดำเนินการเพื่อการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรที่ประชาชนและชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมจัดการด้วยการใช้สิทธิต่าง ๆ ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองสิทธิดังกล่าวเช่น สิทธิการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในการจัดทำนโยบายและ/หรือกฎหมาย รวมถึงการดำเนินการตามนโยบายหรือการบังคับใช้กฎหมายที่ยังขาดความชัดเจนในรูปแบบรายละเอียดและวิธีการของการมีส่วนร่วมดังกล่าว

แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งจากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งที่มุ่งเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศเป็นหลัก ส่งผลให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งออกมาใช้จนเกิดความเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดแนวคิดในการจัดการที่นำความต้องการการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งของชุมชนและประชาชน มาเป็นวัตถุประสงค์ในการจัดการในลักษณะของการพึ่งพาตนเอง ที่นอกจากจะได้ใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งแล้ว ชุมชนและประชาชนยังสามารถช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งดังกล่าวอีกด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมความหมายของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (Conservation) หมายถึงการรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ต่อมหาชนมากที่สุดและใช้ได้เป็นระยะเวลานานมากที่สุด ทั้งนี้จะต้องให้มีความสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์น้อยที่สุดแต่ในขณะเดียวกันสามารถใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรนั้นให้คุ้มค่า

หลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การนำความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติมีใช้อย่างไม่มีที่สิ้นสุดและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ภาสันต์ เกาศุภธน,(2564)

กล่าวโดยสรุป ปัจจุบันการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่และรับผิดชอบ โดยที่ในปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังไม่มีความเป็นเอกภาพขาดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นประกอบกับได้มีการบกรุกหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นจำนวนมากรวมทั้ง

ให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างสมดุลและยั่งยืนทะเลไทยเคยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งหล่อเลี้ยงวิถีชีวิตของคนไทย ทั้งประเทศตลอดมา แต่ผลจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในปัจจุบันนี้ แนวคิดการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในปัจจุบัน จึงมุ่งให้ความสำคัญกับภาคประชาชน ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียให้เข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการ โดยพัฒนาโยบายแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งจากการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งที่มุ่งเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศเป็นหลัก ส่งผลให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่งออกมาใช้จนเกิดความเสื่อมโทรมลงอย่างต่อเนื่อง

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรกับชุมชน

การจัดการทรัพยากรภายใต้ลักษณะการใช้ประโยชน์ร่วมกันของคนจำนวนมากในสังคมนั้น" ประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญ คือ การผสมผสานเพื่อลดความขัดแย้งหรือการผูกขาด เป้าหมายหลัก จึงมุ่งไปสู่ชุมชนอันเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มแรก และเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการทรัพยากรในอันดับต้น ๆ ชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการจัดการทรัพยากรทั้งนี้เนื่องจากชุมชนมีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรอย่างแยกไม่ออกตามความหมายของชุมชนที่กล่าวว่าชุมชนเป็นการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนจำนวนหนึ่งในพื้นที่แห่งหนึ่งเพื่ออาศัยทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณนั้นในการดำรงชีวิตจนก่อให้เกิดระบบความสัมพันธ์ของคนความเชื่อ ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม ระบบเศรษฐกิจ อาชีพ

การเป็นชุมชนซึ่งมีความเกี่ยวพันกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างแยกไม่ออกความหมาย ข้างต้น ส่งผลให้ชุมชนพัฒนาการจัดการทรัพยากรของถิ่นที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการใช้ ทรัพยากรในการประกอบอาชีพ หรือแม้แต่ใช้ควบคู่ไปกับชีวิตประจำวันซึ่งการจัดการ เป็นลักษณะของการ จัดการตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังเช่น กรณีของชุมชนชาวประมงพื้นบ้านซึ่งจะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องทะเลคลื่นลมรวมถึงทรัพยากรสัตว์น้ำต่าง ๆ ซึ่งเป็นความรู้ที่มีพื้นฐานมาจากประสบการณ์การสังเกต และการได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาต่าง ๆ จากบรรพบุรุษสามารถดูแล และจัดการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำได้อย่างยั่งยืน แต่มาในยุคปัจจุบันการจัดการทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่ได้รับ อิทธิพลมาจากชาติตะวันตก เพราะเชื่อว่าเป็นชาติที่พัฒนาแล้วแต่แนวคิดและวิธีการจัดการแบบตะวันตกนั้นไม่ได้เรียนรู้ถึงวิถีหรือจารีตแบบชาวประมงพื้นบ้านไทยที่มีมิติของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติแบบเพื่ออนาคต และรักษาให้ยั่งยืน ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลายอย่างสามารถอธิบายได้ตามหลักวิชาการ และสอดคล้องกับการจัดการอนุรักษ์ทรัพยากร

ในการวางแผนการจัดการทรัพยากรอย่างชาญฉลาดนั้นจะต้องไม่แยกมนุษย์ออกจากสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม หรือจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเพราะว่าวัฒนธรรม

และสังคมได้พัฒนาตัวเองมาพร้อม ๆ กับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของสังคมนั้น ๆ กล่าวโดยทั่วไปการอนุรักษ์ถือได้ว่าเป็นทางแห่งการดำเนินชีวิตเพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมไม่เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งแต่ทุก ๆ อย่างรวมกันซึ่งมีบทบาทต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก

ได้ให้ข้อสังเกตว่าในชุมชนชนบทส่วนมากจะมีทักษะและประสบการณ์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้สนองต่อวิถีชีวิตการผลิต และการดำเนินชีวิตอีกทั้งยังมีความพยายามร่วมกันในการปกป้องและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเอาไว้ให้ลูกหลานในอนาคตเป็นการแสดงให้เห็นว่าชุมชนชนบทมีวิธีการในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิต และระบบการผลิตของชุมชน อีกทั้งยังมีความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการและสืบทอดความคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้ชนรุ่นหลังอีกด้วย ซึ่งแต่ละชุมชนมีลักษณะที่แตกต่างกันไปแต่สภาพทาง สังคมเป็นการพิสูจน์ว่ารัฐเพียงฝ่ายเดียวไม่เพียงพอที่จะอนุรักษ์ให้ยั่งยืน และมีคุณภาพตลอดไปแต่จะต้องเป็นการเข้ามาช่วยดูแลร่วมกันระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดจึงเป็นความร่วมมือที่จะเรียนรู้ร่วมกันระหว่างรัฐและชาวบ้านและยังได้ให้ข้อสังเกตชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการทรัพยากรต้อง มีเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1) ต้องเป็นชุมชนที่ทำการเกษตรขนาดเล็ก หรือเป็นชาวปะมงชายฝั่งขนาดเล็กไม่มี ปัญหาแรงงานในครอบครัว

2) มีการจัดการองค์กรชาวบ้านที่ดีมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถอนุรักษ์ทรัพยากรไว้ได้ องค์กรเหล่านี้มีหลายรูปแบบนับตั้งแต่องค์กรที่รวมตัวกันหลวม ๆ ไปจนถึงองค์กรที่มีข้อผูกมัด สมาชิกอย่างแน่นหนา ตลอดจนมีอำนาจในการออกกฎเกณฑ์เป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถลงโทษปรับผู้ฝ่าฝืนได้

3) ชุมชนมีอิสระที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เช่น เก็บของในป่าชายเลนมาบริโภค หรือ แม้แต่ตัดไม้ในปริมาณจำกัดมาใช้ทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าเป็นเจ้าของทรัพยากรที่แท้จริง

4) ชุมชนมักมีการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์รวมอยู่ด้วยมากบ้างน้อยบ้างแล้วแต่กรณี อุดมการณ์ที่เปลี่ยนไป คือ เปลี่ยนอุดมการณ์การพัฒนาที่รัฐยึดเยียดไว้ให้ ได้แก่ การเอารายได้เป็นตัวเงินและวัตถุปรนเปรอชีวิตเป็นเครื่องวัดความเจริญก้าวหน้าของคนกลายมาเป็นยกความมั่นคง ต่าง ๆ ของครอบครัวความสุขความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ มาเป็นอุดมคติแทนเงินตราและ วัตถุ เครื่องปรนเปรอต่าง ๆ (จรรยา มหาเทียร,2559)

2.4 แนวคิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) หมายถึง การบริหารโดยให้บุคคล ในองค์กรหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ การตัดสินใจใช้ความคิดสร้างสรรค์ ความเชี่ยวชาญ ในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารงานมีความสำคัญของการ บริหารงานแบบมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงานที่มุ่งหวัง และกระบวนการการ ตัดสินใจสามารถรองรับพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรได้กว้างขวางและเกิดการยอมรับได้เป็นหลักการของ การบริหารงานที่ผลต่อการดำเนินการเชิงวิเคราะห์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจได้ ลดช่องว่างของระบบการ สื่อสารในองค์กรและขจัดปัญหาความขัดแย้ง¹ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน จึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจ ร่วมกันในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงทำให้เกิดประโยชน์ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดระดมความคิด ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งดีกว่า การคิดและตัดสินใจเพียงบุคคลคนเดียว 2. การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นการลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น 3. การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน ร่วมกัน เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4. การมีส่วนร่วมทำให้เกิดการตัดสินใจมีคุณภาพและทำให้เกิดความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน มากขึ้นด้วย² การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจ ให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคล ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนา งานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด³ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจน การประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร (เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, 2565)

การที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย ดำเนินงาน การประเมินผล และการแบ่งปันผลประโยชน์ เพื่อเป็นการสร้างความมุ่งมั่น ผูกพันระหว่าง บุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องในการบรรลุเป้าหมายขององค์กร การร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กร การที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ โดยมีกลยุทธ์ในการทำงานด้วยการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง การทำงานเป็นทีม การสนับสนุนปัจจัย การติดต่อ สื่อสารรวมทั้งการให้ขวัญและกำลังใจ การที่บุคคลผู้บริหารเปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์กรได้เข้ามา เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานด้วยความสมัครใจด้วยความเป็นมิตร หรือด้วยมีเป้าหมายและผลประโยชน์ ร่วมกันทั้งบุคคล ผู้บริหาร และสมาชิกหรือกลุ่มสมาชิกที่จะปฏิบัติงาน ร่วมกันคิด ตัดสินใจสร้างสรรค์งาน โดยมีการประสานงานจากบุคคล ผู้บริหารทุกเรื่องไม่ใช้การชี้แนะให้

ปฏิบัติตามหรือประสานงานร่วมกัน เฉพาะบางงาน แต่เป็นการร่วมกันอย่างอิสระในความคิดในการตัดสินใจ ในการปฏิบัติงาน ในผลประโยชน์ ตามเป้าหมายที่วางไว้และร่วมเผชิญต่อผลการประเมินงานจนเกิดการยอมรับ การแบบมีส่วนร่วม เป็นการจูงใจให้บุคคลผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ งานขององค์กรประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ 1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นสมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กร ที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และความปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร แม้เพียงได้รับฟัง ความคิดเห็นก็ทำให้มีความรู้สึกว่ามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว 2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกแสดง ความคิดเห็นและช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิก ทำให้สมาชิกทั้งองค์กร มีเป้าหมายเดียวกันพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีทั้งการยอมรับ การสนับสนุนจะมีผล ต่อการปฏิบัติอย่างเต็มที่ 3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับในเป้าหมายเดียวกันจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การให้บุคคลผู้ร่วมงาน หรือบุคคลผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเข้ามา มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในกระบวนการตัดสินใจอันเป็นการให้ความสำคัญต่อบุคคลและการ สนองตอบความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการให้ความสำคัญต่อบุคคลและเป็นการ สนองตอบ ความต้องการขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ต้องการได้มีส่วนร่วม

วรรณภา ใจเย็น, ศันสนีย์ จะสุวรรณ์,(2563) การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงานซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน ผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติร่วมกันให้มีคุณภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ตลอดจนประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

สรุปได้ ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารในองค์กรเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย และการมีส่วนร่วมให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อันเป็นการสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิกได้ ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการ

กำหนด นโยบาย กลางวางแผนการดำเนินการ และสามารถให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคคลมีความรักความผูกพันทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจที่รับผิดชอบมีการวางแผนการทำงานร่วมกันเป็นทีมส่งผลประสิทธิภาพขององค์กรในการทำงาน ซึ่งฝ่ายผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร เกิดขวัญและกำลังใจมีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงานมีสัมพันธภาพที่ดี ต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพของทีมงานให้มีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนด เป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือ โครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

2.4.2. ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเน้นความสำคัญที่บุคลากรและกลุ่มงานให้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารที่มีประสิทธิภาพในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย บุคคลผู้บริหารนิยมมอบหมาย และกระจายอำนาจของตนสู่บุคคลผู้ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ จึงเป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของบุคคล ผู้บริหารลง และสามารถใช้เวลาในเรื่องสำคัญอื่น ๆ ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยให้งานในระดับล่าง มีความหมายและท้าทายมากขึ้น เนื่องจากบุคคลระดับปฏิบัติสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้เกิดจากบุคคลผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมไม่ว่าจะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจหรือ มีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนในกระบวนการบริหาร อันได้แก่ การวางแผน การสั่งการ และการควบคุม ย่อมสร้างความภาคภูมิใจในความมีส่วนร่วม แก่บุคคล จะนำมาซึ่งความผูกพันและความยินยอมรับผลการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้นๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้ง ซึ่งนักวิชาการ นิภา อินทวงค์ ได้เสนอแนะในการแบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่ม ตัดสินใจ และปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ด้านทรัพยากร การบริหาร และประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมิน ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและเป็นยอมรับว่าได้ผลในเชิงปฏิบัติมาก อุทัย บุญประเสริฐ แบ่งออกเป็น 4 ระบบ คือ

1. การปรึกษาหารือ (Consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้บุคคล ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในรูปแบบคณะกรรมการ (Committee) เช่น คณะกรรมการเฉพาะกิจ หรือคณะกรรมการที่เรียกชื่ออย่างอื่น รูปแบบอย่างนี้เป็นกรกระจาย

อำนาจการบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินการ ด้วย ระบบการปรึกษาหารือนี้เหมาะสมสำหรับใช้กับบุคคลผู้บริหาร ระดับต้นขึ้นไป โดยการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประธานโครงการ ประธานคณะ กรรมการหรือ กรรมการ เป็นต้น

2. กลุ่มคุณภาพ เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้บุคคลผู้บริหารได้มีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานแบบของกลุ่มบุคคล 3 – 10 คน ที่อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน รูปแบบกลุ่มคุณภาพนี้ เหมาะสำหรับใช้กับบุคคลผู้ปฏิบัติงาน หรือระดับหัวหน้างาน เพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน เพื่อค้นปัญหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ปัญหา ด้วยตนเอง ซึ่งมีกระบวนการในการบริหารกลุ่มสร้างคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข หรือ นั่นเอง อย่างไรก็ตาม ระบบกลุ่มคุณภาพจะใช้ได้ผลดีก็ต่อเมื่อมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิค QC และ การใช้กระบวนการกลุ่มให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและที่สำคัญคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคคล ผู้ร่วมงานต้องอยู่ในเกณฑ์สูงจึงจะสามารถนำระบบกลุ่มคุณภาพนี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. ระบบข้อเสนอแนะ เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่ได้ผลมากในทางปฏิบัติ โดยมีลักษณะแตกต่างจากข้อเสนอแนะที่มักพบเห็นทั่วไปที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม หรือผู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้นกล่าวคือ รูปแบบนี้จะมีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องกรอกตามแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุของปัญหามาจากอะไร วิธีการแก้ปัญหาอะไรบ้าง และผลที่คาดหวังจะได้รับนี้เป็นอย่างไร สำหรับแบบฟอร์มที่กำหนดนี้อาจแตกต่างกันไปตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน แต่มีหลักการปฏิบัติเดียวกันคือ จะมีคณะกรรมการพิจารณา ข้อเสนอแนะมีหน้าที่ในการประเมินข้อเสนอแนะจากแบบฟอร์มต่างๆ นั้นว่าเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพียงใด ความเป็นไปได้ทางปฏิบัติมากน้อยแค่ไหนและสมควรดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่ แจ้งนำเสนอบุคคลผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการต่อไป

4. ระบบส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของของกิจการ รูปแบบนี้พบมาก ในการบริหารกิจการของบริษัทหน่วยงานเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจโดยการส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานทุกระดับมีส่วนร่วมการเป็นเจ้าของกิจการด้วยการลงทุนซื้อหุ้นของบริษัท หรือบริษัทอาจจ่ายเป็นส่วนหนึ่ง เป็นทุนเรือนหุ้นในแต่ละปีจะช่วยให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจการเองและมีความรู้สึกผูกพันในการปฏิบัติงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น ในรูปแบบนี้บุคคลผู้บริหารอาจนำมาประยุกต์ โดยการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของหน่วยงาน เพื่อให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย พึงพอใจที่จะมีส่วนร่วมให้มากที่สุด (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ,อินธา ศิริวรรณ,(2560)

จึงได้เสนอกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในแบบจริงจังว่าเป็นการบริหารให้สมาชิกทุกคนในองค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงาน

ในการแก้ปัญหาและการสร้างความสำเร็จให้แก่องค์กร ซึ่งต้องอาศัยการกระจายอำนาจ สู่ระดับกลางขององค์กรอย่างทั่วถึงในสิ่งที่ต่อไปนี้

1. สารสนเทศ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้พนักงานมีส่วนร่วม และมีอำนาจ ในการตัดสินใจ ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์ ระบบงาน ระดับและชนิดของผลงานที่ต้องการ
2. ความรู้และทักษะ ได้แก่ ความรู้และทักษะในการบริหารและการ ปฏิบัติงานที่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการก่อให้เกิดประสิทธิผลของงานและความสำเร็จขององค์กร
3. อำนาจ ได้แก่ อำนาจบังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในกระบวนการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การปฏิบัติงานและการประเมินผล
4. รางวัล ได้แก่ สิ่งที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะมีส่วนร่วมทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

ลักษณะและรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการมีส่วนร่วมที่บุคคลผู้บริหารเปิดโอกาส ให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนร่วมในการปฏิบัติ ส่วนร่วมในการผลประโยชน์ และ ส่วนร่วมการประเมินผล โดยรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมควรเป็นการมีส่วนร่วมแบบกลุ่มงาน หรือในรูปคณะกรรมการ เพื่อให้การปฏิบัติงานแผนงาน โครงการได้รับการกลั่นกรองอย่างรอบคอบ เหมาะสม จนเป็นที่ยอมรับและเห็นชอบจากทุกฝ่าย 13 ลักษณะของการมีส่วนร่วม นั้น พิจารณาได้หลายมุมมอง แต่ลักษณะโดยรวมของการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การจัดองค์กร การปฏิบัติ การบริหาร การสื่อสาร และการ ประเมินผล ซึ่งอาจจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือการมีส่วนร่วมทางอ้อมทั้งในระดับของการมีส่วนร่วม เพียงบางส่วนหรือมีส่วนร่วมทั้งหมด (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ,อินฉา ศิริวรรณ,(2560)

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการบริหารที่บุคคลหรือผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อส่งเสริมให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ และให้มีส่วนร่วมในการกำหนดภารกิจในการปฏิบัติงานร่วมกันแก้ปัญหา ที่สำคัญจะต้องมีการสนับสนุนในการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจ และมีการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจ เป็นการให้ความสำคัญกับสมาชิกในการได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติการร่วมในผลประโยชน์และร่วมในการประเมินผลแก้ปัญหาาร่วมกันเพื่อสร้างความสำเร็จให้ เพื่อสร้างความสำเร็จในให้แก่องค์กร

2.4.3. ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

1. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การ

มีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

2. ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

3. การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขาก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังสามารถเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่ายที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

6. การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7. การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต สถาบันพระปกเกล้า,(2548)

2.5 แนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้จำนวนมาก ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันบ้างก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ ดังนี้

ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2546) ความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเป็นกลไกสำคัญในการกระจายอำนาจ ส่งเสริมประชาธิปไตย และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เน้นย้ำถึงความสำคัญของหลักการประชาธิปไตยท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นควรมีสติที่มีเสียงในการตัดสินใจและปกครองตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และรับผิดชอบต่อประชาชน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนควรมีโอกาสแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในท้องถิ่น สนับสนุนการกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีอิสระในการบริหารจัดการตนเอง มีทรัพยากรเพียงพอ และมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในท้องถิ่น

ทินพันธุ์ นาคะตะ มองว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

ประทาน คงฤทธิศึกษาการ (2524) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และ โดยนัยนี้จะต้องเกิดการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดโดยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

ประหยัด หงส์ทองคำ (2525) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) เป็นรูปการปกครองที่เกิดจากระบบการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) จากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

เดเนียล วิท (wit, 1967: 101-103) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของ รัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

แฮร์ริส จี. มอนตากู (Mongtagu, 1984: 574) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบต่อซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการ

ควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ยึดหลักการกระจายอำนาจเพื่อประโยชน์ของรัฐและท้องถิ่น เน้นผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

2.6 หลักการของการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยองค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน

การจัดการทรัพยากรชายฝั่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากชายฝั่งเป็นพื้นที่ที่มีความเปราะบางและมีความสำคัญต่อระบบนิเวศและเศรษฐกิจของประเทศ การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

หลักการสำคัญของการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน: การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนและดำเนินการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรชายฝั่ง

การจัดการแบบบูรณาการ: การจัดการทรัพยากรชายฝั่งต้องเป็นการบูรณาการระหว่างทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อให้การจัดการเกิดประโยชน์สูงสุดและมีความสมดุล

การใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย: การตัดสินใจในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องและทันสมัย ทั้งข้อมูลทางกายภาพ ชีวภาพ และสังคมเศรษฐกิจ

การวางแผนระยะยาว: การวางแผนการจัดการทรัพยากรชายฝั่งต้องเป็นการวางแผนระยะยาว เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและความต้องการของสังคมได้

การมีกลไกการติดตามและประเมินผล: การมีกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการทรัพยากรชายฝั่งให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน: การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง จะช่วยให้ชุมชนมีความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรชายฝั่ง และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรอย่างยั่งยืน

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชน

องค์การบริหารส่วนตำบล: มีบทบาทสำคัญในการวางแผนและดำเนินการจัดการทรัพยากรชายฝั่งในพื้นที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง

ประชาชน: มีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการรายงานปัญหา การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดผลกระทบต่อทรัพยากรชายฝั่ง (พระราชบัญญัติคุ้มครองและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมแห่งชาติ,(2535)

กล่าวโดยสรุป การจัดการทรัพยากรชายฝั่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากชายฝั่งเป็นพื้นที่ที่มีความเปราะบางและมีความสำคัญต่อระบบนิเวศและเศรษฐกิจของประเทศ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน การจัดการแบบบูรณาการ: การจัดการทรัพยากรชายฝั่งต้องเป็นการบูรณาการระหว่างทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และเศรษฐกิจ การวางแผนระยะยาว: การวางแผนการจัดการทรัพยากรชายฝั่งต้องเป็นการวางแผนระยะยาว เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน: การส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง องค์การบริหารส่วนตำบล: มีบทบาทสำคัญในการวางแผนและดำเนินการจัดการทรัพยากรชายฝั่งในพื้นที่รับผิดชอบ บทบาทสำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการรายงานปัญหา

2.7 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย

ศิริชัย กุมารจันทร์ (2566) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 57 ได้กำหนดให้รัฐต้อง อนุรักษ์ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วม ในการดำเนินการด้วย อนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนโดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งหากพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 57

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วนั้นพบว่า บทบัญญัติดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์ในการให้อำนาจหน้าที่แก่รัฐ โดยที่รัฐ ต้องดูแล อนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง ศิลปะ วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และ

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ซึ่งบทบัญญัติลักษณะนี้ได้มีการบัญญัติไว้เป็น ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่รองรับ สิทธิชุมชน ชุมชนท้องถิ่นและชุมชนท้องถิ่น ตั้งแต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้มีการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐและขณะเดียวกันก็ได้รับรองสิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกัภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันดีงาม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ สรุปได้ว่า รัฐต้องคอยสนับสนุนให้ชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกับรัฐด้วย

ส่วนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 58 ได้วางหลักเกณฑ์ว่าการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสีย สำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ ว่า บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการ หรืออนุญาตตามวรรคหนึ่งในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยา ความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า ซึ่งหากพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 58

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วนั้นพบว่าบทบัญญัติดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินการของรัฐหรือการอนุญาตให้ดำเนินการใดที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต วิถีชีวิตของประชาชนหรือชุมชน อย่างรุนแรง โดยที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการระมัดระวังการเกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งรัฐต้อง ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ทั้งนี้ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องก่อน โดยต้องคำนึงให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และต้องเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า ได้มีการวางหลักเกณฑ์ไว้ว่า รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามเมืองอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งพัฒนาเมือง ให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชนรวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุนให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน ซึ่งการวางผังเมืองสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ผังเมืองเฉพาะ ผังเมืองจังหวัด และผังเมืองภาค ซึ่งในปัจจุบันพบว่ายังไม่มีผังเมืองที่ชัดเจน ดังเช่นทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ยังไม่ได้มีกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนว่าส่วนไหนคือบริเวณอุทยานส่วนไหนคือบริเวณหวงห้าม ส่วนไหนคือบริเวณที่อนุญาตให้สามารถเป็นที่ดินทำกินได้ จึงทำให้เกิดปัญหาการรุกล้ำพื้นที่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และทำให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งดังกล่าวเกิดความเสื่อมโทรมลงไปมากที่สุด

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่ารัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรเข้ามา มีบทบาทและตระหนักในการหาทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยที่จะต้องมีการวางแผนกำหนดผังเมืองให้ชัดเจนและกระตุ้นให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน เพื่อพัฒนาเมืองให้เติบโตเหมาะสมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน ได้มีการวางหลักโดยให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ ซึ่งในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหมายความครอบคลุมถึงการจัดทำบริการสาธารณะโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นด้วย ซึ่งสามารถกำหนดมาตรฐานหรือแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ในกฎหมายลำดับรองต่อไป (ศิริชัย กุมารจันทร์ (2566)

โดยสรุปบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ตามกฎหมาย มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดังนี้กำหนดแผนและยุทธศาสตร์ บริหารจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กำกับดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิรุตรา มินทรศักดิ์ (2563) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตโกปีเบตงแบบมีส่วนร่วม การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตโกปีเบตงแบบมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผู้ผลิตโกปีวังเก่า และ 2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วม

ร่วมงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเน้นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรกาแปะกอตอใน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา โดยมีสมาชิกกลุ่ม จำนวน 20 คน โดยใช้กระบวนการ การจัดเวทีประชาคมการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการศึกษาดูงาน เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลโดยผ่านการสังเคราะห์สรุปเป็นประเด็นเชิงพรรณนา จากการศึกษาพบว่า 1. การศึกษา กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรผู้ผลิตโกปีวังก่า ได้มีการนำ กระบวนการจัดการกลุ่ม 5 ก. คือ 1. กลุ่ม 2. กรรมการ 3. กฎกติกา 4. กองทุน และ 5. กิจกรรม เป็นหลัก ในการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่ม นั้นจะช่วยทำให้นักพัฒนาหรือผู้นำชุมชนได้เข้าถึงกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ 2. ในกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วมผู้วิจัยได้ค้นพบขั้นตอน กระบวนการจัดการกลุ่ม และการมีส่วนร่วมโดยผ่านการใช้หลักการ 5 ก.ซึ่งประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1) การจัดประชุมกลุ่มครั้งที่ 1 เพื่อให้ความรู้แนวทางการบริหารจัดการกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ 2) ศึกษาดูงาน กลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเปิดโลกทัศน์สมาชิกกลุ่ม 3) การจัดประชุมกลุ่มครั้งที่ 2 เพื่อสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากดูงาน 4) การจัดประชุมกลุ่มครั้งที่ 3 เพื่อร่างระเบียบ 5) การจัดประชุมกลุ่มครั้งที่ 4 เพื่อนำระเบียบ เข้าการประชุมเพื่อรับรอง 6) การจัดประชุมกลุ่มครั้งที่ 5 เพื่อแก้ไขประเด็นที่ขัดข้องเกี่ยวกับกฎระเบียบ และระเบียบสมบรูณ์และจัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม และ 7) ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม เป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ ในกระบวนการดังกล่าว สมาชิกกลุ่มมีความจำเป็นต้องมีพี่เลี้ยงหรือภาคร่วมเพื่อ การพัฒนา

สุวิมล วงศ์ไพโรจน์ (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืน งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืน โดยศึกษาชุมชนบ้านคลองม่วง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม พบว่าชุมชนบ้านคลองม่วงมีการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืนใน 5 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา: ชุมชนมีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ เช่น ปัญหามลพิษ ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า และปัญหานักท่องเที่ยวที่ไร้จิตสำนึก 2. ด้านการวางแผน: ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืน โดยจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และกิจกรรมต่างๆ 3. ด้านการดำเนินงาน: ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน โดยจัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวชุมชน แบ่งงานกันรับผิดชอบ และร่วมกันดำเนินกิจกรรมต่างๆ 4. ด้านการรับผลประโยชน์: ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืนในหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม 5. ด้านการติดตามและ

ประเมินผล: ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการ
ท่องเที่ยวชุมชน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้น

นงลักษณ์ เจริญวิวัฒนสุข (2562). ได้ศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบยั่งยืน งานวิจัยนี้ศึกษาผลกระทบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการ
ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบยั่งยืนในชุมชนตำบลท่าชนะ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผลกระทบของการมีส่วนร่วมที่
มีประสิทธิภาพช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวส่งผล
กระทบเชิงบวกต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บ
รวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มสนทนา และการสังเกตการณ์ ผลการศึกษาพบว่า กลไก
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบยั่งยืน ประกอบด้วย 4 กลไก ดังนี้
1. กลไกการมีส่วนร่วมด้านความรู้: ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้
ประสบการณ์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 2. กลไกการมีส่วนร่วม
ด้านการตัดสินใจ: ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ กำหนดแนวทาง พัฒนา และบริหาร
จัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 3. กลไกการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากร: ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดหา
สนับสนุน และบริหารจัดการทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 4. กลไกการมีส่วน
ร่วมด้านผลประโยชน์: ชุมชนมีส่วนร่วมในการกระจายผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่าง
ทั่วถึงและเป็นธรรม

วรัญญา บุญชู (2561). ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรม. งานวิจัยนี้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชน
บ้านท่าเสือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น
และการท่องเที่ยวส่งผลกระทบเชิงบวกต่อเศรษฐกิจและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชุมชน การวิจัย
ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 420
คน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก 12 คน และการสนทนากลุ่มกับตัวแทนชุมชน 2
กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมแล้ว ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิง
วัฒนธรรมอยู่ในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมมากที่สุดในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนไป
ปฏิบัติและการตัดสินใจ กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและ
การจัดการองค์กร นอกจากนี้ งานวิจัยยังพบปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของ
ชุมชน ดังนี้ อายุ: กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยมีแนวโน้มมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมาก ระดับ
การศึกษา: กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ
อาชีพ: กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีแนวโน้มมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่ไม่มี * การ
รับรู้ประโยชน์: กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ว่าการท่องเที่ยวจะนำประโยชน์มาสู่ชุมชนมีแนวโน้มมีส่วนร่วม
มากกว่า * การรับรู้ต้นทุน: กลุ่มตัวอย่างที่กังวลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบของการท่องเที่ยวมีแนวโน้ม

มีส่วนร่วมน้อยกว่า งานวิจัยสรุปว่า จำเป็นต้องเพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ณ ชุมชนบ้านท่าเสือ ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้ 1.สร้างความตระหนักรู้ถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวและแก้ไขข้อกังวลเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบ 2. จัดการฝึกอบรมและสร้างโอกาสเสริมสร้างศักยภาพให้กับสมาชิกในชุมชน 3. สร้างกลไกให้สมาชิกในชุมชนมีเสียงมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4. มั่นใจว่าสมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเท่าเทียม 5. งานวิจัยชิ้นนี้ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับการทำความเข้าใจการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในประเทศไทย ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เพื่อกำหนดแนวทางนโยบายและปฏิบัติในชุมชนอื่นๆ ที่มุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

สมชาย หงษ์ทอง (2560). ได้ศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยใช้กรณีศึกษาเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิธีการวิจัย ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองหัวหิน นักท่องเที่ยว ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลเมืองหัวหินมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การพัฒนาชายหาด การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสร้างเส้นทางเดินป่า การจัดตั้งแหล่งดูนกการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การจัดกิจกรรมเดินป่า การจัดกิจกรรมดูนก การจัดกิจกรรมเรียนรู้ธรรมชาติการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ การจัดงานเทศกาลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าท่องเที่ยวการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การสนับสนุนให้ชุมชนพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การก่อสร้างถนน การก่อสร้างระบบไฟฟ้า การก่อสร้างระบบประปาการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดเก็บขยะ การบำบัดน้ำเสีย การปลูกป่า

นันทนา กิ่งแก้ว (2562). ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล โดยใช้กรณีศึกษาชุมชนบ้านหินงาม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านหินงามมีการจัดการขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในชุมชน ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีรูปแบบการมีส่วนร่วมดังนี้ 1. ภาครัฐ: มีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และบุคลากรแก่ชุมชน 2. ภาคเอกชน: มีบทบาทในการสนับสนุนกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การบริจาคถังขยะ การสนับสนุนเงินทุนสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์เก็บขยะ 3. ภาคประชาชน: มีบทบาทในการคัดแยกขยะ ลดปริมาณขยะ เก็บขยะ และรีไซเคิลขยะ

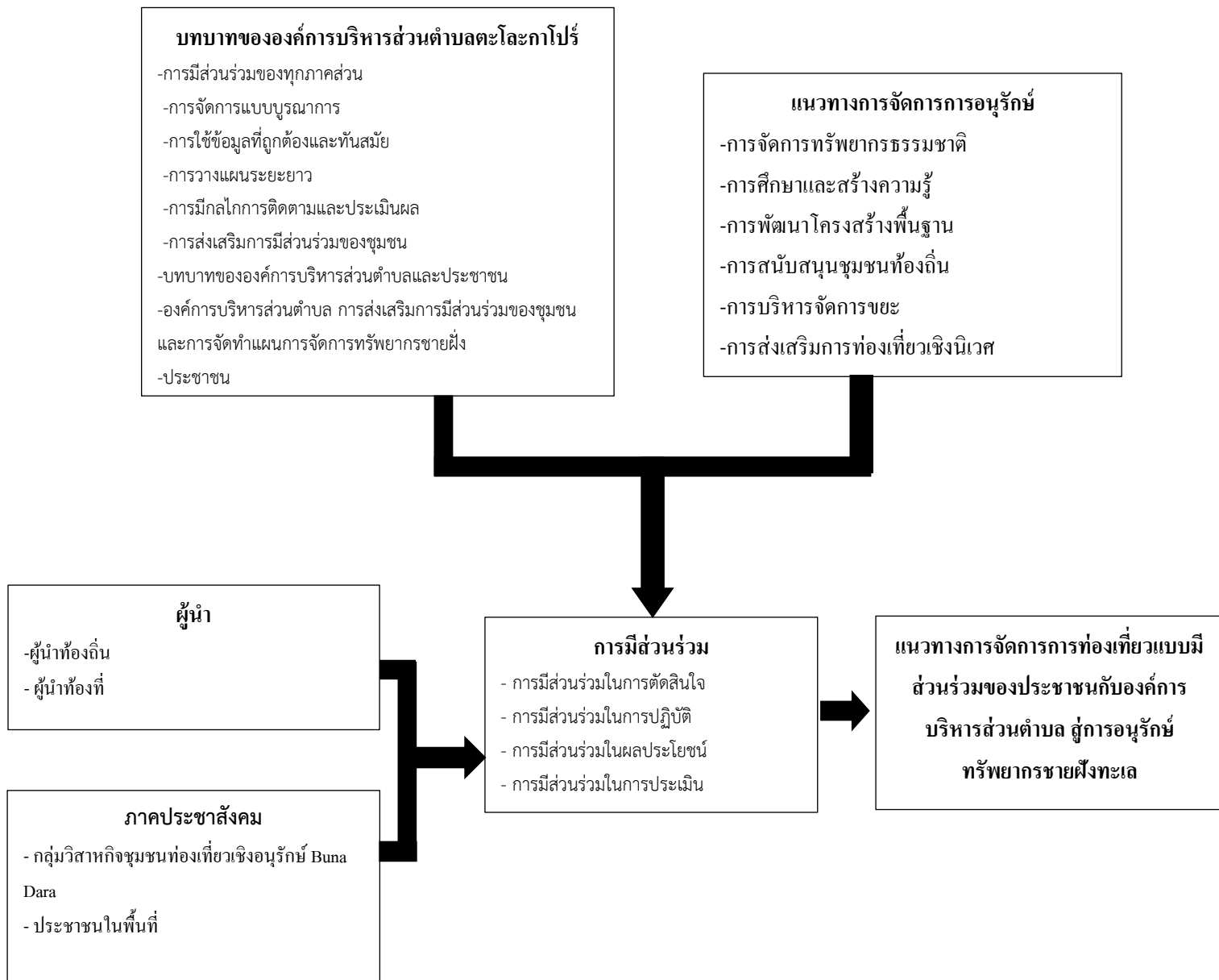
กนกวรรณ บุญลือ (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน กรณีศึกษาชุมชนบ้านแหลมงอบ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง วิธีการวิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มสนทนา และการวิเคราะห์เอกสาร ชุมชนบ้านแหลมงอบมีการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ: ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว ผ่านกลไกของคณะกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเล กลุ่มอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรทางทะเล และเวทีประชาคม 2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม: ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว เช่น การทำความสะอาดชายหาด การปลูกป่าชายเลน การดูแลรักษาแนวปะการัง การควบคุมดูแลการทำประมง และการให้บริการนักท่องเที่ยว 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์: ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยว ในรูปแบบของรายได้จากการท่องเที่ยว โอกาสในการประกอบอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเล ความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และความสามัคคีของคนในชุมชน อุปสรรคที่ทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และปัญหาความขัดแย้งในชุมชน

ปิยะรัตน์ วงศ์ศรี (2561). ได้ศึกษาการเปรียบเทียบกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเปรียบเทียบกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย โดยใช้กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชุมชนบ้านแหลม จังหวัดสงขลา ประเทศไทย กับชุมชนกัวลาเปอร์ลิส รัฐเกดะห์ ประเทศมาเลเซีย ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสองประเทศมีกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนที่คล้ายคลึงกัน โดยอาศัยกลไกหลัก 3 ประการ ดังนี้ 1. กลไกตามกฎหมาย: ประเทศไทยมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลที่ชัดเจน เช่น พระราชบัญญัติการท่องเที่ยว พ.ศ. 2551 และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ส่วนมาเลเซียมีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับรัฐ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธรัฐมาเลเซีย พ.ศ. 2513 และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ 2. กลไกตามประเพณี: ทั้งสองประเทศมีกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนตามประเพณีที่หลากหลาย เช่น ระบบสภาผู้ใหญ่บ้านในประเทศไทย และระบบหัวหน้าหมู่บ้านในประเทศมาเลเซีย กลไกเหล่านี้ช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล 3. กลไกตามสมัครใจ: ทั้งสองประเทศมีกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนตามสมัครใจ เช่น กลุ่มอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยว กลไกเหล่านี้ช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล เช่น การทำความสะอาดชายหาด การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การให้บริการนักท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป จากงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงเห็นในการศึกษานี้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็น ของ กนกวรรณ บุญลือ งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดย กนกวรรณ บุญลือ ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากร ผ่านกลไกต่างๆ เช่น คณะกรรมการ กลุ่มอาสาสมัคร และเวทีประชาคม ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอนุรักษ์ เช่น ทำความสะอาดชายหาด ปลูกป่าชายเลน ซึ่งเป็นการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ทั้งในแง่รายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจและอีกประเด็นหนึ่ง ของ สมชาย หงส์ทอง งานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้กล่าวว่า บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนและได้รับประโยชน์สูงสุดจากการท่องเที่ยวโดยมีเป้าหมายหลักของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ มีการสร้างรายได้ให้กับชุมชนเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน มีการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความเจริญเติบโตให้กับท้องถิ่นและมีการส่งเสริมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตเพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตของชุมชน

2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษา แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชน กับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งในบทนี้กล่าวถึงประเด็นที่สำคัญตามลำดับ ดังนี้

- 3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
- 3.5 ระยะเวลาการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ โดยได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากผู้เกี่ยวข้องในหัวข้อ แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ โดยตรง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ตามเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยครั้งนี้ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

- สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์ ทะเลกาโปร์ จำนวน 2 คน
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ Buna Dara จำนวน 1 คน
- ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้และการสร้างเครื่องมือ

การเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยต่อไปการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอน การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแนวทางในการกำหนดกรอบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ (Main Questions) ได้มาจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาของคำถามในการศึกษา โดยในการสัมภาษณ์นั้นให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสัมภาษณ์
- 2) กำหนดขอบข่ายของข้อมูลที่ต้องการให้ครอบคลุมกรอบการศึกษาค้นคว้า
- 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อ พิจารณาความถูกต้องและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 4) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน เพื่อ พิจารณาประเด็นที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมถึงความถูกต้องเหมาะสม และ ปรับปรุงแก้ไขทางด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
- 5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขปรับปรุง เรียบร้อยแล้วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลดังกล่าวและเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางกระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสรุปดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลและทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
2. ทำแผนเพื่อเลือกกลุ่มเป้าหมายในตำบล ทะเลกาโปร์ ได้แก่ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ทะเลกาโปร์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านปาตา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ Buna Dara กลุ่มชาวประมง กลุ่มอาชีพและผู้ประกอบการค้าในชุมชน ประชาชนในพื้นที่
3. เมื่อผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์ในแต่ละผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน จากนั้นใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการทำงานร่วมกับชุมชน ซึ่งการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์นั้นได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจให้เสร็จเรียบร้อยจึงนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้

4. ทำการนัดหมายและลงพื้นที่สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อสอบถามข้อมูล รายละเอียดบริษัท พื้นที่ ในตำบลตะโละกาโปร์ ตลอดจนขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งสร้างความสัมพันธ์ภาพกับผู้ให้ข้อมูลอย่างต่อเนื่องจนเกิดความไว้วางใจและพร้อมที่จะให้ข้อมูลจึงดำเนินการสัมภาษณ์

5. รวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงให้ผู้ให้ข้อมูลทราบว่าการพูดคุยในประเด็นคำถามอะไรบ้างโดยผู้ศึกษาจะติดตามสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลและพร้อมทั้งขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการทำการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์โดยผู้ศึกษาทำการลงพื้นที่

6. เมื่อสัมภาษณ์แล้ว ผู้ศึกษาจึงทำการตรวจสอบข้อมูลความเรียบร้อยของแบบสัมภาษณ์ และนำข้อมูลคำตอบที่สมบูรณ์ในแบบสัมภาษณ์ดังกล่าว ไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทางขั้นตอนเชิงคุณภาพต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจัดลำดับการวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ข้อมูล รวมทั้งตรวจสอบข้อมูล เพื่อมาเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่มีความน่าเชื่อถือโดยการวิเคราะห์จากการพูดซ้ำของผู้ให้ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านปาตา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มชาวประมง กลุ่มอาชีพและผู้ประกอบการค้าในชุมชน ประชาชนในพื้นที่ เพื่อเห็นความแตกต่างของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดลำดับความสำคัญและลักษณะของข้อมูล

2. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดลำดับข้อมูลความสำคัญแล้วนำข้อมูลทางเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทฤษฎีผลงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะทราบถึงลักษณะที่เจาะลึกของข้อมูลในพื้นที่

3. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาต่างๆมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยการแสดงความสำคัญของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาที่มีรายละเอียดลึกและมีการอ้างอิงโดยตรงเกี่ยวกับที่มาของข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลทางการสัมภาษณ์และเอกสาร

4. เพื่อนำไปสู่แนวทางการนำเสนอผลปัญหาและแนวทางการพัฒนาของพื้นที่ ตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

จากนั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาในตำบลตะโละกาโปร์ และแก้ปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งจัดทำเป็นรายงานและสรุปผลเพื่อนำเสนอข้อมูลต่อไป

ระยะเวลาการวิจัย

เริ่ม วัน อังคาร ที่ 2 เดือน กรกฎาคม พ.ศ 2567 ถึง วัน ศุกร์ ที่ 18 เดือน ตุลาคม พ.ศ 2567

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะลอมกาโปร์ ตำบลตะลอมกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะลอมกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่ตะลอมกาโปร์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะลอมกาโปร์ สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะลอมกาโปร์

4.1 เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะลอมกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่ตะลอมกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

การศึกษารoles บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะลอมกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตะลอมกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตที่มีวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีบทบาทสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ผ่านการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว การดูแลรักษาความสะอาดของชายหาด และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการเน้นถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังพบว่ามีการร่วมมือกับภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบที่มีส่วนร่วมของชุมชน (นรากร นันทไตรภพ, 2563)

นอกจากนั้น การสะท้อนจากผลการสัมภาษณ์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลตะลอมกาโปร์ มีบทบาทในการจัดการท่องเที่ยว ได้แก่ 1)การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2)การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3)การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4)การมีส่วนร่วมในการประเมิน โดยผลการศึกษามีดังนี้

1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าชาวบ้านมีบทบาทสำคัญในการดูแลรักษาทรัพยากรที่เรียกว่า ‘รูมอหักต้อ’ ซึ่งหมายถึงบ้านของเรา โดยมีจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์บ้านเกิดเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนของเราอย่างยั่งยืน

“ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดูแล ทรัพยากรที่เรียกว่า “รูมอหักต้อ” คือบ้านเรา ในนี้ว่าการอนุรักษ์บ้านเกิดเพื่อผลประโยชน์ให้แก่บ้านเรา” มะดารี เจ๊ะเตะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของชาวบ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะลอมกาโปร์เป็นเรื่องที่ดีมาก เพราะพวกเราในฐานะคนในพื้นที่ได้มีโอกาสเข้ามาช่วยกันตัดสินใจ ช่วยกันดูแลทรัพยากรธรรมชาติ

โดยเฉพาะทรัพยากรชายฝั่งทะเลที่เป็นทรัพย์สินที่มีค่าของเรา เรารู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืน ไม่ใช่แค่เพื่อวันนี้แต่เพื่ออนาคตของลูกหลานเราด้วย" กะนาปีเซาะห์ (นามสมมุติ) (สัมภาษณ์วันที่ 26 กันยายน 2567)

“ในฐานะตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ เรามองว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ทรัพยากรชายฝั่งทะเลที่เรามีอยู่ การดำเนินการในลักษณะนี้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มที่ เพราะชุมชนคือผู้รู้และเข้าใจถึงความสำคัญของทรัพยากรที่พวกเขาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับมันมานาน การตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรและการท่องเที่ยวจึงควรเป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่าง อบต. และชาวบ้าน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาที่สามารถสร้างรายได้และความยั่งยืนให้กับชุมชนในระยะยาว” วานิดา อาแว (สัมภาษณ์วันที่ 26 กันยายน 2567)

2.การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่น พบว่า การสนับสนุนด้านงบประมาณนั้นมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนบุคคลที่ดูแลนักท่องเที่ยว รวมถึงการจัดอบรมเกี่ยวกับวิธีการต้อนรับนักท่องเที่ยว การสื่อสาร และการให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยวแก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการบริการและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว

“มีการสนับสนุนงบประมาณให้คนที่ดูแลนักท่องเที่ยว มีการอบรมวิธีการต้อนรับนักท่องเที่ยว การพูดคุย ให้ความรู้กับประชาชนในด้านการท่องเที่ยว” มะดารี เจ๊ะเตะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ตะโละกาโปร์จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มที่ เพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นสามารถร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทรัพยากรชายฝั่งทะเลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวในระยะยาว องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาและการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน เพื่อสร้างการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่เสริมสร้างเศรษฐกิจ แต่ยังรักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้ให้คนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์ต่อไป” วานิดา อาแว (สัมภาษณ์วันที่ 26 กันยายน 2567)

“สำหรับพวกเราในตำบลตะโละกาโปร์ การที่ได้ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการการท่องเที่ยวถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเราเป็นคนที่อยู่ที่นี่ เราคิดว่าทรัพยากรชายฝั่งทะเลเป็นสิ่งที่มีความค่าและเปราะบาง การได้เข้ามามีส่วนร่วมทำให้เรารู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบร่วมกันที่จะรักษาทั้งทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของเราไว้ การสนับสนุนจากองค์กรปกครองท้องถิ่นช่วยให้เรามองเห็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นก็ไม่ใช่เป็นภาระต่อสิ่งแวดล้อม แต่เป็นโอกาสในการสร้างรายได้และการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับชุมชนของเรา” รอมือลี แปเฮาะฮ์เล (สัมภาษณ์วันที่ 26 กันยายน 2567)

3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่น พบว่า การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น โดยสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ผ่านการขายสินค้า ร้านอาหาร และกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนในพื้นที่ตะโละกาโปร์ อย่างไรก็ตามการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมถือเป็นอีกด้านที่สำคัญ การท่องเที่ยวสามารถกระตุ้นให้ชุมชนรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น พร้อมทั้งอนุรักษ์ธรรมชาติ การต้อนรับนักท่องเที่ยวสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมและการประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานเทศกาล วัฒนธรรม การแสดงพื้นบ้าน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์และการจัดทำแผ่นพับ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

“ผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น การสร้างรายได้ให้กับประชาชนหรือคนในพื้นที่ ผ่านการขายสินค้า ร้านอาหารและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจในพื้นที่ มีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนให้กับคนในพื้นที่ตะโละกาโปร์” มะดารี เจ๊ะเตะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวสามารถกระตุ้นให้ชุมชนรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติในพื้นที่ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน การต้อนรับนักท่องเที่ยวช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แล้วมีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน การ

ท้องถิ่นในพื้นที่มุ่งเน้นความยั่งยืนสามารถช่วยสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” ดอแม ดอเลาะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ของเราไม่สามารถทำได้เพียงแค่จากทางการเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องมีส่วนร่วมจากชาวบ้านด้วย เราเชื่อว่าชาวบ้านคือผู้รู้ดีที่สุดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของตนเอง การทำงานร่วมกันระหว่าง อบต. และประชาชนจะช่วยให้การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลเป็นไปอย่างยั่งยืน เราได้จัดเวทีเพื่อเปิดโอกาสให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางที่พวกเขาเห็นว่าดีที่สุดในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยยังคงความเป็นธรรมชาติและวัฒนธรรมของเราไว้ เราหวังว่าแนวทางที่เราได้พัฒนาร่วมกัน จะไม่เพียงช่วยสร้างรายได้ให้กับชุมชน แต่ยังรักษาทรัพยากรธรรมชาติของเราให้คงอยู่สืบไป เพื่ออนาคตของลูกหลาน” กะนา (นามสมมุติ) (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านบทบาทขององค์กรปกครองท้องถิ่น พบว่า มีการจัดประชุมประชาคมเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะปัญหาและความต้องการแก่ที่ประชุม โดยกระบวนการนี้ดำเนินไปอย่างโปร่งใส เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

“มีการเปิดให้ประชุมประชาคมให้ประชาชนในพื้นที่ ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะปัญหาและความต้องการแก่ที่ประชุม โดยเป็นไปอย่างโปร่งใส” มะดารี เจ๊ะเตะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“ในฐานะที่เราเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นของพื้นที่ตะโละกาโปร์ เราเห็นความสำคัญของการศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เรามุ่งมั่นที่จะสร้างความร่วมมือกับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มรายได้ แต่ยังรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินบทบาทของเราเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทุกเสียงของชาวบ้านมีค่าต่อการวางแผนและตัดสินใจ เราจึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาต่างๆ เพื่อให้การท่องเที่ยวในตะโละกาโปร์เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อทุกคน” วานิดา อาแว (สัมภาษณ์ วันที่ 26 กันยายน 2567)

"ในฐานะที่เราเป็นชาวบ้านในตะโละกาโปร์ เรามองเห็นถึงความสำคัญของการจัดการการท่องเที่ยวที่มีแนวทางที่ชัดเจนและยั่งยืน เราอยากให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงแต่สร้างรายได้ แต่ยังรักษาวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของเรา การที่องค์กรปกครองท้องถิ่นเชิญชวนเราเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินบทบาทของพวกเขา นั้น ทำให้เรารู้สึกว่าเสียงของเราได้รับการฟัง และความคิดเห็นของเรามีความหมาย เราอยากเห็นการท่องเที่ยวที่สะท้อนถึงความเป็นจริงของชุมชนเรา และช่วยพัฒนาให้ชุมชนเติบโตไปในทิศทางที่ดี" นารง(นามสมมุติ) (สัมภาษณ์วันที่ 26 กันยายน 2567)

การวางแผนและการพัฒนาท่องเที่ยวองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตะโละกาโปร์ มีบทบาทสำคัญในการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์การท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงการสำรวจและประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ การกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมีการร่วมมือกับชุมชนในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและการประชาสัมพันธ์องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานเทศกาล วัฒนธรรม การแสดงพื้นบ้าน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์และการจัดทำแผ่นพับ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ถนน สถานีจอดรถ สัญญาณบอกทาง และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นอีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของ อบต. การมีโครงสร้างพื้นฐานที่ดีจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางและเพิ่มความน่าสนใจให้กับแหล่งท่องเที่ยว

การพัฒนาศักยภาพชุมชนองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการให้บริการนักท่องเที่ยว โดยการฝึกอบรมและสร้างงานให้กับคนในพื้นที่ เช่น การฝึกอาชีพในด้านการบริการอาหาร การจัดการที่พัก และการนำเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน

การรักษาสิ่งแวดล้อมการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องคำนึงถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม อบต. มีบทบาทในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรมในชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมปลูกป่า การทำความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว และการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างมีจริยธรรม

การสร้างเครือข่ายและการร่วมมือการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรภาครัฐและเอกชน รวมถึงการร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นต่าง ๆ ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นสิ่งสำคัญที่ อบต. ควร ดำเนินการ เพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและน่าสนใจยิ่งขึ้น

4.2 เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับ องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะโละกา โโปร์ โดยใช้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของ นิภา อินทวงค์ (2548) ที่ได้เสนอแนะในขั้นตอน การบริหารแบบมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ 1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมี รายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประชาชน กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พบว่า ทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ตะโละกาโปร์ และรับฟังความคิดเห็นของแต่ละบุคคล โดยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น คอยรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อฝึกให้ประชาชนกล้าตัดสินใจหรือการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ทั้งนี้จะมีผู้นำคอยให้คำปรึกษาและพร้อมรับฟังปัญหาข้อผิดพลาดต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้นำของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน BUNA DARA ประธานกลุ่มวิสาหกิจจะเป็นคนบริหารเงินทุกอย่าง มีการจัดระเบียบ รายรับรายจ่าย หรืองบประมาณที่ได้ และได้มีการให้กลุ่มวิสาหกิจรับทราบอย่างทั่วถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ทางกลุ่มมีการจัดกระบวนการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ทุกคนมีการตัดสินใจตรงกัน ด้วยการนำเงินกองกลางไปซื้อวัสดุอุปกรณ์ และบางครั้งผู้นำกลุ่มเอาเงินของตนเองไปใช้จ่ายในส่วนนี้ด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการจัดการ พบว่า มีการจัดการอย่างเป็นระบบ เว้นแต่กิจกรรมใหญ่ที่จะต้องผ่านผู้นำกลุ่มในการตัดสินใจ แต่สมาชิกในกลุ่มได้มีการตัดสินใจในบางกิจกรรม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มไม่กล้าที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง จึงต้องให้ผู้นำกลุ่มเป็นคนจัดการทุกอย่าง ด้วยมีการจัดหน้าที่รับผิดชอบตามความถนัดของแต่ละคน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อการอยู่ร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยว พบว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญมากต่อชุมชน ช่วยสร้างรายได้ คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นผ่านการผลิตสินค้าเช่น ข้าวเกรียบ ปลาแห้ง และการทำเรือ ทุกครั้งที่มีการประชุมเรื่องการท่องเที่ยว ประชาชนมักจะเข้าร่วมเสมอ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านท่องเที่ยว ในองค์กรท้องถิ่น ประชาชนมีโอกาสตัดสินใจการท่องเที่ยวไหม

“การท่องเที่ยวสำคัญที่สุด สามารถยกระดับภายในชุมชน เพื่อหารายได้ในชุมชน” มะดารี เจ๊ะเตะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการด้านท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างไร

“เวลามีประชุม พื้นที่ที่ท่องเที่ยว ปัจจุบันนี้เป็นที่ที่ของคนทำเรือ เวลา อบต จะลงพื้นที่ บางที มันก็ยาก เพราะงบประมาณนั้น มีอยู่แล้ว แต่เราจะเอาเงินไปบริหารตรงนั้นมันยาก เพราะมันจะกระทบกับคนในพื้นที่ เพราะสิ่งที่ อบต อยากทำคือ อยากเอาความสกปรกออกไป เพื่อง่ายต่อการสัญจร” มะดารี เจ๊ะเตะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการยกระดับรายได้ในชุมชน โดยเริ่มจากการร่วมมือกันของสมาชิกในชุมชนที่ลงทุนซื้ออุปกรณ์ เช่น เสื้อชูชีพและไม้ไผ่ เพื่อพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ทุกคนมีแผนการโปรโมทและสนับสนุนการเติบโตของการท่องเที่ยวในพื้นที่ ความยากลำบากก่อนหน้านี้ที่ไม่มีนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนต้องทำประมงอย่างลำบาก แต่ตอนนี้นักท่องเที่ยวเข้ามาช่วยสร้างรายได้ใหม่ ๆ โดยมีสมาชิกใหม่เข้าร่วม แต่ต้องระมัดระวังในการจัดการเพราะมีคนสนใจจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มแม่บ้านที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอีกด้วย” ดอแม ดอเลาะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

"การที่ชาวบ้านอย่างเราได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ในเรื่องการจัดการการท่องเที่ยว ทำให้เรารู้สึกว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่ใช่แค่เรื่องการตัดสินใจ แต่รวมถึงการแบ่งปันผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวด้วยครับ ถ้าการท่องเที่ยวเติบโต ชุมชนของเราก็จะได้รับผลประโยชน์ ทั้งในด้านรายได้และโอกาสการทำงาน เราไม่อยากจะเห็นทรัพยากรถูกทำลายไปโดยไม่มีการจัดการที่ดี การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนจึงทำให้เรามั่นใจได้ว่า ทรัพยากรชายฝั่งทะเลจะถูกอนุรักษ์ไว้ และเราจะได้รับ

ผลประโยชน์อย่างยั่งยืนครับ" กามาลุดดีน กามา (สัมภาษณ์วันที่ 26 กันยายน 2567)

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกับประชาชนในด้านการท่องเที่ยว พบว่า ทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกับประชาชนได้ดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมมอบหมายภารกิจหน้าที่ตามความพร้อม ความถนัด และยินดีที่จะปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้วิธีการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมในการปรึกษาภายในองค์กรและประชาชน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณ พบว่า องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกับประชาชนได้มีการวางแผนการเงินอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ พร้อมสรุปผลรายรับรายจ่ายให้ผู้ดูแลนักท่องเที่ยวรับทราบอย่างทั่วถึง ด้วยการเอาเงินกองกลางเพื่อนำไปซื้ออุปกรณ์ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น เสื้อชูชีพ ซ่อมแซมเรือที่ชำรุด และพัฒนาที่ท่องเที่ยวในพื้นที่แต่ละปี บางครั้งผู้ดูแลนักท่องเที่ยวเอาเงินของตนเองไปใช้จ่ายในส่วนนี้หากเงินกองกลางไม่เพียงพอต่อการซื้อวัสดุอุปกรณ์ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการจัดการ พบว่า องค์กรและประชาชนในพื้นที่ ที่ดูแลทางการนักท่องเที่ยวได้มีการจัดแบ่งหน้าที่เพื่อดูแลนักท่องเที่ยวได้ทั่วถึง ตามความสมัครใจของแต่ละคน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันภายในผู้ดูแลนักท่องเที่ยว มีการจัดระเบียบวินัยที่ทุกคนเห็นชอบตรงกัน ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพของขอลผู้ดูแลนักท่องเที่ยว อีกทั้งทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และได้มีการประสานงานร่วมกันอย่างทั่วถึง

“มีการสนับสนุนงบประมาณให้คนที่ดูแลนักท่องเที่ยว มีการอบรมวิธีการต้อนรับนักท่องเที่ยว การพูดคุย ให้ความรู้กับประชาชนในด้านการท่องเที่ยว” มะดารี เจ๊ะเต๊ะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไม่สามารถทำได้โดยหน่วยงานภาครัฐเพียงลำพัง การทำงานร่วมกับชุมชนช่วยสร้างความเข้าใจและความรู้สึกเป็นเจ้าของในทรัพยากรเหล่านี้ การประชุมหารือกับชาวบ้าน การเปิดรับความคิดเห็น และการทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วนช่วยให้การวางแผนการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่ยั่งยืน” วานิดา อาแว (สัมภาษณ์ วันที่ 26 กันยายน 2567)

“พวกเราที่นี่ก็รักในทรัพยากรธรรมชาติของหมู่บ้าน โดยเฉพาะชายฝั่งทะเล ซึ่งเป็นแหล่งชีวิตของคนในชุมชน การที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ได้เข้ามามีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ชาวบ้านร่วมกันวางแผนการท่องเที่ยว ถือเป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะพวกเราคิดว่าถ้าพัฒนาการท่องเที่ยวโดยไม่รักษาธรรมชาติ

สุดท้ายก็จะเสียหายทั้งสองอย่าง ดังนั้นพวกเราจึงเห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงาน เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน และไม่ทำลายทรัพยากรที่มีอยู่” แบนแอ(นามสมมุติ) (สัมภาษณ์ วันที่ 26 กันยายน 2567)

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ขององค์กรและประชาชน พบว่า ทางองค์กรมีการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ที่ตรงตามความต้องการของประชาชนและผู้ดูแลนักท่องเที่ยว ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเกิดขึ้นกับประชาชนโดยตรงอย่างเท่าเทียมกัน และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ จะไม่มีการเอาใจเอียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างเด็ดขาด และได้ผลประโยชน์เท่ากันทุกคน และมีแผนบำรุงรักษาอุปกรณ์ให้ใช้งานได้ยาวนาน ด้วยการแบ่งตามหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคนในการดูแลรักษาเครื่องมืออย่างเท่าเทียมกัน เพื่อลดต้นทุนในการลงทุนใหม่ และนำประโยชน์จากส่วนนี้ไปใช้ในการหมุนเวียนอย่างอื่นได้ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการจัดการ พบว่า ทางประชาชนในทางการนักท่องเที่ยวมีความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และทางผู้นำทางการนักท่องเที่ยวได้มีการจัดอบรมให้แก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดูแลนักท่องเที่ยว การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล และการตลาด เพื่อให้องค์กรและประชาชนได้รับผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกันและทั่วถึง อีกทั้งเพื่อเพิ่มการพัฒนาศักยภาพให้กับประชาชนในพื้นที่

ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวต่อประชาชน พบว่า ประชาชนได้รับรายได้บ้างจากนักท่องเที่ยว พื้นที่ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ เช่น ป่าโกงกางที่สวยงาม

“ผลประโยชน์ของการท่องเที่ยว มีความเป็นธรรมชาติ องค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชน และนักท่องเที่ยว เพราะมีการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทำให้นักท่องเที่ยวไม่เบื่อกับการทำกิจกรรมต่างระหว่างการท่องเที่ยวในพื้นที่ มีกิจกรรมมากมายให้ทำ เช่น ปลูกต้นโกงกาง จับหอยกัน เบนร่วมไปดูวิถีทำปล้ำแห้ง กับหัวเกรียบ ส่วนประชาชนได้ผลประโยชน์ จากการมีรายได้เข้ามาในแต่ละวัน เพราะนักท่องเที่ยวเป็นส่วนมาก และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวได้ประโยชน์จากชุมชน ไม่มากก็น้อยเพราะพื้นที่มีการ พาไปชม อุโมงค์ป่าโกงกางที่สวยงาม และไม่เหมือนที่ใดในประเทศไทย ซึ่งมีจุดเด่น ของที่ท่องเที่ยวจึงทำให้มีการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวได้ดี ” มะดารี เจ๊ะเต๊ะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“เรารู้สึกว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวสำคัญมาก เพราะมันไม่เพียงแต่จะทำให้เราได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยว

แต่ยังช่วยรักษาทรัพยากรชายฝั่งทะเลของเราไว้ด้วย เราอยากเห็น การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ทุกคนได้ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องงานหรือการอนุรักษ์ธรรมชาติในพื้นที่ทะเลกาโบร์ของเรา การทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้เราได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เราต้องการให้ทุกคนเข้าใจถึงความสำคัญของการรักษาทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้อนาคตของเราและลูกหลานมีชายทะเลที่สวยงามและสมบูรณ์แบบต่อไป” พาซีเยะ เราะ ยารอ (สัมภาษณ์ วันที่ 26 กันยายน 2567)

"การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่ทะเลกาโบร์ถือเป็นกุญแจสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล เราเชื่อว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและรักษาสีเขียวแวดล้อมรอบตัว การให้ข้อมูลและสร้างความตระหนักรู้ จะช่วยให้ทุกคนร่วมมือกันดูแลทรัพยากรของเราอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะช่วยสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนไปพร้อมกัน" วานิดา อาแว (สัมภาษณ์ วันที่ 26 กันยายน 2567)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินของ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล พบว่าได้ มีการประเมินผลเป็นรายปี มีการติดตามและตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และผู้นำนักท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลกาโบร์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและเพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืนของการท่องเที่ยวในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านงบประมาณ พบว่า องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและผู้นำนักท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลกาโบร์ มีการจัดระเบียบในเรื่องของการเงิน อย่างเป็นระบบ โดยมีผู้นำท้องถิ่นเป็นคนประเมิน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการ งบประมาณ หรือรายรับ รายจ่าย แต่ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและประชาชนที่ดูแลนักท่องเที่ยวในพื้นที่รู้ทั่วกัน จึงมีการ ประเมินผลทุกครั้ง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดความไม่เอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน อีกทั้งมี การประเมินผลความคุ้มค่าของแผนงานกิจกรรมต่างๆ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการ จัดการ พบว่าองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีการติดตามการดำเนินงานของผู้นำนักท่องเที่ยวในพื้นที่ และมีการประเมินผลทุกครั้งเพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด และหาวิธีแก้ไขปัญหา อย่างร่วมมือร่วม ใจกัน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

“องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ทุกๆปีทางองค์การบริหารส่วนตำบล จะมีการประเมินผลเรื่องรายได้ และได้ปรับปรุงอยู่เสมอเหมือนที่ชายหาดทะเลจะปรับปรุงตลอดทุกๆปี ไม่ว่าจะโดนลัมพัต หรือน้ำกระเซาะ ทางเราได้ทำการจัดตั้งบักแบ็ค ไปตั้งตามชายหาดทำให้ในหมู่บ้านปลอดภัยตลอดระยะเวลา 2-3 ปี แล้วไม่ได้โดนบ้านเหมือนแต่ก่อนจะโดนลัมพัตหรือน้ำกระเซาะพอมาดิตตั้งบักแบ็คทำให้ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นทางเราจะติดตั้งบักแบ็คกับไม้หลาวชะโอน จะเอามาทำการติดตั้งอีก พอเวลาน้ำมาเร็วก็จะโดนไม้หลาวชะโอนก่อนทำให้กันน้ำก่อนจะมาพัดที่ชายฝั่งทะเลทางเรือทางเราเอาออกได้ทำการประชุมกับประชาชนเรียบร้อย แล้ว ถ้า สภาพอากาศไม่อำนวยทางประชาชนจะได้้อมไปตั้งด้านในได้ (เหมือนฝนตกเราก็ต้องซื้อร่มก่อนถ้าสมมุติฝนตกก่อนเราเพิ่งจะไปซื้อเราก็เปียกก่อน) ทางประชาชนต้องกันไหวก่อนทำการติดตั้งบักแบ็คกับไม้หลาวชะโอนให้ดีที่สุดทำให้ประชาชนสบายทางเราก็สบายใจแล้ว” มะดารี เจ๊ะเตะ (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“ในฐานะชาวบ้านตะโละกาโปร์ เราตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลที่เรามี เราเชื่อว่าการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมจะเป็นกุญแจสำคัญในการรักษาความสมดุลระหว่างการพัฒนาและการอนุรักษ์ เราอยากให้การท่องเที่ยวในพื้นที่ของเราไม่เพียงแต่สร้างรายได้ แต่ยังช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เรารู้สึกดีใจที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์เปิดโอกาสให้เรามีส่วนร่วมในการประเมินผลและแสดงความคิดเห็น เราเชื่อว่าสิ่งนี้จะช่วยให้การพัฒนาท่องเที่ยวของเราเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมและยั่งยืน เพื่ออนาคตที่ดีของชุมชนเราและทรัพยากรชายฝั่งที่เรารัก” นูรีชา ตาเห (สัมภาษณ์, 26 กันยายน 2567)

“ในฐานะสมาชิกขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ เราเห็นความสำคัญของการจัดการการท่องเที่ยวที่มีส่วนร่วมจากประชาชนเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลของเรา การพัฒนาท่องเที่ยวไม่ควรมองข้ามความยั่งยืนและการรักษาสิ่งแวดล้อม เรามุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อให้แน่ใจว่าการพัฒนาการ

ห้องเที่ยวจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของชาวบ้านได้จริง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลช่วยให้เราเข้าใจถึงความต้องการและข้อกังวลของชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนที่ดีขึ้นเราเชื่อว่าการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นจะช่วยสร้างอนาคตที่ยั่งยืนสำหรับพื้นที่ทะเลสาบโปร์ โดยไม่เพียงแต่เพิ่มคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน แต่ยังรักษาทรัพยากรชายฝั่งที่มีค่าไว้สำหรับคนรุ่นหลัง”วานิดา อาแวน (สัมภาษณ์ วันที่ 26 กันยายน 2567)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะโละกาโปร์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ตะโละกาโปร์ ได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและประชาชน อีกทั้งได้รับสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานนอก คือ กลุ่มป่าไม้ ประมงจังหวัดปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์(วิทยาเขตปัตตานี) มาให้ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยว และยังสามารถเพิ่มรายได้และให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มต้องเลือกผู้นำที่มีภาวะผู้นำ และสามารถบริหารทั้งภายในและภายนอกได้ ด้านงบประมาณ ทางกลุ่มควรหาแหล่งเงินทุนจากหลาย ๆ ภาครสนับสนุนพร้อมให้ความรู้ด้านเงินด้วย ด้านอุปกรณ์ อีกทั้งควรหาคนรุ่นใหม่ในชุมชนที่มีความรู้เข้ามาเป็นผู้ดูแลนักท่องเที่ยว เพื่อให้ชุมชนเป็นที่รู้จักและสร้างรายได้เพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยว ส่วนแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มแบบมีส่วนร่วม นั้น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทางกลุ่มเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ได้ เว้นแต่กิจกรรมใหญ่ที่จะต้องผ่านผู้นำกลุ่มในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและประชาชนได้ดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมมอบหมายภารกิจหน้าที่ตามความพร้อม ความถนัด โดยใช้วิธีการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม และได้รับค่าตอบแทนที่เท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีการดำเนินงานหรือโครงการต่างๆ ที่ตรงตามความต้องการขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและประชาชน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเกิดขึ้นโดยตรงอย่างเท่าเทียมกัน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละปี เพื่อชี้แจงให้ทราบอย่างทั่วถึง มีการประเมินผลทุกปี มีการติดตามและตรวจสอบการทำงานของผู้นำนักท่องเที่ยวอยู่ตลอด

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่นสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลในพื้นที่ทะเลกาโปร์ ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและประโยชน์ร่วมกันทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยขออภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์ในการจัดการการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเน้นไปที่การจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืนและการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ตัวอย่างเช่น การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายสำหรับนักท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ ฤศมา ฤศเตว (2553) กล่าวคือ วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น เทศกาลพื้นบ้าน การใช้สื่อออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนและที่จอดรถ ผลที่ได้ทำให้พื้นที่ท่องเที่ยวในตำบลมีความน่าสนใจมากขึ้น และสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาศักยภาพของชุมชนก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการฝึกอบรมประชาชนในท้องถิ่นให้มีทักษะในการบริการนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรือการจัดการกิจกรรมท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลน การทำความสะอาดชายหาด และการปลูกป่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงบทบาทที่เด่นชัดขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลกาโปร์ได้ใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบร่วมกันในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติพบว่าชุมชนมีการร่วมมือกันในการฟื้นฟูพื้นที่ท่องเที่ยว การจัดการขยะ และการอนุรักษ์ป่าชายเลน การดำเนินการเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังส่งเสริมให้ชุมชนสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจในกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ได้อีกด้วย เช่น การปลูกป่าและการปล่อยสัตว์น้ำกลับคืนสู่ธรรมชาติ นอกจากนี้ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนยังส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว สอดคล้องกับทฤษฎีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 (2517) การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลกาโปร์สะท้อนถึงแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูพื้นที่ การ

จัดการขยะ และการอนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งช่วยรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกขั้นตอน เช่น การตัดสินใจ การปฏิบัติ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการประเมินผล ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบในการดูแลรักษาทรัพยากร สิ่งนี้สร้างการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระยะยาว

จากผลการวิจัยทั้งสองวัตถุประสงค์ เราสามารถสังเคราะห์ภาพรวมของการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลตะโละกาโปร์ได้และบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นที่ความยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ส่งเสริมเอกลักษณ์ท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมายนี้ ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การตัดสินใจจนถึงการประเมินผล ความร่วมมือระหว่างประชาชนและหน่วยงานท้องถิ่นช่วยให้การจัดการทรัพยากรเป็นไปอย่างยั่งยืนและสมดุล โดยเฉพาะในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งที่มีคุณค่าอย่างมากต่อการท่องเที่ยว

เมื่อพิจารณาทั้งสองวัตถุประสงค์ควบคู่กัน การจัดการการท่องเที่ยวในตำบลตะโละกาโปร์จึงเป็นการผสมผสานระหว่าง การวางแผนและพัฒนาอย่างเป็นระบบของภาครัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่น สิ่งนี้สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทั้งในด้านการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยให้การท่องเที่ยวในพื้นที่เติบโตอย่างมั่นคงในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมจัดหลักสูตรอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชน เช่น การบริการนักท่องเที่ยว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการตลาด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานของชุมชน

2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. เพิ่มการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ใช้สื่อออนไลน์และการตลาดเชิงสร้างสรรค์ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานจัดตั้งระบบติดตามและประเมินผลเพื่อวัดประสิทธิภาพของการจัดการท่องเที่ยว รวมถึงการรักษาทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ การวิจัยในอนาคตควรสำรวจผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อประเมินประโยชน์และความยั่งยืน
2. การสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อรับฟังมุมมองและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
3. วิเคราะห์นโยบายการท่องเที่ยว ศึกษานโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและการปฏิบัติในระดับท้องถิ่นได้
4. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ เพื่อค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดในการรักษาทรัพยากรให้คงอยู่และพัฒนาอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ บุญลือ (2560). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งทะเลเพื่อ
การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านแหลมงอบ อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- จริยา มหาเทียร. (2559). การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. วารสารครุศาสตร์
ปริทรรศน์ฯ,
- ฉล่องศรี พิมลพงษ์.(2546).ทรัพยากรในการท่องเที่ยวของไทย. กรุงเทพมหานคร : บทความใน
นิตยสาร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
- ฐิรัชญา มณีเนตร.(2552). การศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเมือง
จังหวัดอุทัยธานี.[ออนไลน์].สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2567,จาก: [http://ithesis-
ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2046/1/59602716.pdf](http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2046/1/59602716.pdf)
- ทินพันธุ์ นาคะตะ.(2533)การเมืองการบริหารไทย : ภาระของชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธนพล จันทร์เรืองฤทธิ์. (2562).ความหมายของการท่องเที่ยว.[ออนไลน์].สืบค้นเมื่อวันที่ 15
กรกฎาคม 2567, จาก
http://dspace.bu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/3887/3/thanaphol_chanr.pdf
- นงลักษณ์ เจริญวัฒนสุข (2562). กลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิง
สุขภาพแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนตำบลท่าชนะ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัด
กาญจนบุรี. วารสารวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำคำแหง,
- นันทนา กิ่งแก้ว (2562). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอยจากการท่องเที่ยวชายฝั่ง
ทะเล: กรณีศึกษาชุมชนบ้านหินงาม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- นินุสรา มินทรศักดิ์,มัสวีณี สาและ,ศรีประไพ อุดมละมุล,อาานนท์ มุสิกวัฒน์.(2563).รายงานการ
ประชุมวิชาการการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นและสังคมระดับชาติ.นวัตกรรมการพัฒนาสู่ความ
ยั่งยืน.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์ลำปาง.

นรากร นันทไทรภพ, วิทยาการปฏิบัติการ กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ.(2563).ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง.[ออนไลน์].สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2567,จาก:

<https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2563-sep4>

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ,อินถา ศิริวรรณ.(2560).การบริหารแบบมีส่วนร่วม The Participative Management, วารสารมหาจุฬาริชาการ, (มิถุนายน 2560), 176-187

<https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat17/6214060015.pdf>

ปรีชา แดงโรจน์.(2544).การพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิชย์, ประทาน คงฤทธิศึกษากร.(2524). ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. เอกสารการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ประหยัด หงษ์ทองคำ.(2525). การปกครองท้องถิ่นไทย. เอกสารทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบริหารการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปิยะรัตน์ วงศ์ศรี (2561). การเปรียบเทียบกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ภาสันต์ เกาศุภธน.(2564). สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ขอเสนอบทความทางวิชาการ เรื่อง "การอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง".โดย นายภาสันต์ เกาศุภธน นิตกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานคณะกรรมการการพลังงาน สำนักกรรมการ 1 .ผู้สนใจสามารถติดตามได้ผ่าน E-book ,ทางลิงค์ <https://online.fliphtml5.com/rkuhq/qvju/>

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์พ.(2558).กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง.[ออนไลน์].สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2566.จาก:<https://www.dmcr.go.th/detailLib/2383>

วรรณภา ใจเย็น และ ศันสนีย์ จะสุวรรณ. (2564). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14 (น. 1108-1115).

<http://www.journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/2535>

วรัญญา บุญชู (2561). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านท่าเสือ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,

ศิริชัย กุมารจันทร์, ศิวพร เสาวคนธ์, กรกฎ ทองชะโชค.(2566).วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สถาบันพระปกเกล้า,(2548).ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน.[ออนไลน์].สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2567,จาก: <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>

- สมชาย หงส์ทอง (2560). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สุวิมล วงศ์ไพโรจน์ (2563). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองม่วง อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช,
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ.(2565).การบริหารแบบมีส่วนร่วม.[ออนไลน์].สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2567,จาก: <https://www.iok2u.com/article/business-administrator/ba-the-participative-management>
- เดเนียล วิท .(1967) การสำรวจเปรียบเทียบระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นและการบริหารราชการแผ่นดิน, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คุรุสภา,
- เผติมศักดิ์ จารยะพันธุ์. (2560). ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล สถานการณ์ และข้อเสนอ. [ออนไลน์].สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2567,จาก:กรุงเทพฯ.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
https://www.mkh.in.th/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=71&lang=th
- แฮร์ริส จี. มอนตากู.(1984).รัฐบาลท้องถิ่นเปรียบเทียบ. สหราชอาณาจักร: Wiliam Brendon and Son Ltd

บุคลากรนุกรม

วานิดา อาแว,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567
 องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ยะหริง จังหวัดปัตตานี

มะดารี เจ๊ะเตะ,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567
 องค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์ ยะหริง จังหวัดปัตตานี

ดอแม ดอเลาะ,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567 ที่
 ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ Buna Dara ตะโละกาโปร์ ยะหริง จังหวัดปัตตานี

พาซียะ เราะยารอ,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

รอมือลี แปเฮาะฮ์เล,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

ซูไฮบ๊ะ ดือมา,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

กามาอุดดิน กามา,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

อนรรฆ มะมิง,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

นารง(นามสมมุติ),(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

แบแอ(นามสมมุติ),(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

แบนูซี(นามสมมุติ),(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

พิรดาวส์ เราะยารอ,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

นูริซา ตาเห,(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

กะนา (นามสมมุติ),(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

กะนาปีเซาะห์ (นามสมมุติ),(ผู้ให้สัมภาษณ์) พารฮาณีย์ อุเซ็ง,(ผู้สัมภาษณ์) วันที่ 26 กันยายน 2567

ภาพผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ภาคประชาสังคม

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ 2.เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์ สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล
2. ตำแหน่ง/อาชีพ
3. ระยะเวลาการทำงาน
4. ประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 1: การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว

1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยว

- คุณเคยมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นหรือร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ทะเลกาโปร์หรือไม่? ถ้ามีในลักษณะใด?

- คุณคิดว่ากระบวนการตัดสินใจที่มีอยู่ในปัจจุบันเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมเพียงพอหรือไม่?

2.การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการท่องเที่ยว

- ชุมชนของคุณมีบทบาทในการดำเนินการหรือจัดกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง?

- คุณคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติการท่องเที่ยวสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรในชุมชนได้บ้าง?

3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว

- ชุมชนของคุณได้รับประโยชน์อะไรจากการท่องเที่ยวในพื้นที่บ้าง?

- ประชาชนทั่วไปได้รับผลตอบแทนหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันหรือไม่?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการท่องเที่ยว

- คุณเคยมีโอกาสนในการประเมินหรือเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการท่องเที่ยวหรือไม่?

- คุณคิดว่าการประเมินในปัจจุบันมีความยุติธรรมหรือไม่ และควรปรับปรุงอย่างไร?

ส่วนที่ 2: การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- คุณมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติหรือการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเลในชุมชนหรือไม่?

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- ชุมชนของคุณมีการปฏิบัติหรือดำเนินการในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างไรบ้าง?

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- คุณได้รับประโยชน์อะไรจากการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลในชุมชนของคุณ?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- คุณเคยมีโอกาสมประเมินผลหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือไม่?

ส่วนที่ 3: การมีส่วนร่วมด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- คุณเคยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางการรักษาสมดุลระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนอย่างไร?

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- คุณและชุมชนของคุณมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์อย่างไร?

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- ชุมชนของคุณได้รับผลประโยชน์อย่างไรจากการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชน?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- คุณเคยมีโอกาสมประเมินความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนในพื้นที่ของคุณหรือไม่?

ส่วนที่ 4: การมีส่วนร่วมในการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- คุณเคยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวหรือการอนุรักษ์ในชุมชนของคุณหรือไม่?

2.การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- ชุมชนของคุณมีส่วนร่วมอย่างไรในการทำงานร่วมกับองค์กรท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว?

3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- ชุมชนของคุณได้รับผลประโยชน์อะไรจากการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากร?

4.การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการประเมินการบริหารจัดการในปัจจุบัน?

ส่วนที่ 5: การมีส่วนร่วมด้านบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- คุณเคยมีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรหรือไม่?

2.การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- คุณเห็นว่าการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการด้านการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์เป็นไปอย่างไร และชุมชนมีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง?

3.การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ชุมชนของคุณได้รับประโยชน์อะไรจากการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากร

แบบสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น/ผู้นำท้องที่

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่ทะเลกาโปร์ 2.เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลกาโปร์ สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลกาโปร์

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล
2. ตำแหน่ง/อาชีพ
3. ระยะเวลาการทำงาน
4. ประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2: การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยว

- ในมุมมองของท่าน องค์กรท้องถิ่นมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยวอย่างไร?
- ประชาชนมีวิธีการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายหรือแผนการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างไรบ้าง?

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการท่องเที่ยว

- ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างไร?
- ท่านคิดว่าการปฏิบัติงานของประชาชนร่วมกับองค์กรท้องถิ่นมีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างไร?

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว

- การจัดสรรผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้แก่ประชาชนมีความเป็นธรรมและโปร่งใสหรือไม่?

- ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างไรบ้าง?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการท่องเที่ยว

- การประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมท่องเที่ยวมีการให้ประชาชนร่วมในการประเมินอย่างไร?
- มีการนำข้อเสนอแนะของประชาชนมาใช้ปรับปรุงการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่หรือไม่?

ส่วนที่ 3: การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- องค์กรท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลอย่างไรบ้าง?
- ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างไร?

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- มีโครงการหรือกิจกรรมใดที่ประชาชนได้เข้าร่วมเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล?
- ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลมีประสิทธิภาพขึ้นหรือไม่?

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- ประชาชนได้รับผลประโยชน์หรือข้อดีจากการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างไรบ้าง?
- มีการกระจายผลประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมเพียงพอหรือไม่?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งอย่างไร?
- การประเมินผลมีการปรับปรุงจากคำแนะนำหรือความเห็นของประชาชนหรือไม่?

ส่วนที่ 4: การมีส่วนร่วมในการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนในพื้นที่อย่างไรบ้าง?

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- ประชาชนและองค์กรท้องถิ่นทำงานร่วมกันเพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนในพื้นที่อย่างไร?

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- ประชาชนได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบใดจากการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและชุมชน?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชน

- มีการประเมินผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรและชุมชนอย่างไร และประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินมากน้อยเพียงใด?

ส่วนที่ 5: การมีส่วนร่วมในการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลมากน้อยเพียงใด?

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการบริหารมีผลต่อการบริหารจัดการอย่างไร?

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรหรือการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างไร?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- การประเมินผลการบริหารมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลหรือไม่?

ส่วนที่ 6: การมีส่วนร่วมในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ประชาชนมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง?

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการทำงานร่วมกับประชาชนในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวอย่างไรบ้าง?

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างไร?

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- การประเมินบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด?

แบบสัมภาษณ์ภาคประชาสังคม

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์กรส่วนท้องถิ่น สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลสาบกาโปร์ มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลสาบกาโปร์ ในการจัดการการท่องเที่ยว ในพื้นที่ทะเลสาบกาโปร์ 2.เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยว แบบมีส่วนร่วมของประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลทะเลสาบกาโปร์ สู่การอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล ในพื้นที่ทะเลสาบกาโปร์

ข้อมูลทั่วไป:

1. ชื่อ-นามสกุล:
2. อายุ:
3. อาชีพ:
4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทะเลสาบกาโปร์:

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยว:

1.คุณเคยมีส่วนร่วมในการประชุมหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่หรือไม่? ถ้าเคย โปรดเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์นั้น

2.คุณเห็นว่าความคิดเห็นของประชาชนมีความสำคัญอย่างไรในการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยว?

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้านการท่องเที่ยว:

3.คุณเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่หรือไม่? ถ้าเคย สามารถเล่าให้ฟังได้ไหม?

4.คุณมีข้อเสนอแนะอะไรในการปรับปรุงการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่?

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว:

5. คุณคิดว่าชุมชนได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างไร?

6. คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวในชุมชน?

การมีส่วนร่วมในการประเมินด้านการท่องเที่ยว:

7. คุณเคยเข้าร่วมการประเมินผลหรือการตรวจสอบโครงการท่องเที่ยวในพื้นที่หรือไม่?
8. คุณคิดว่าแนวทางการประเมินผลการท่องเที่ยวควรเป็นอย่างไร?

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเล:

9. คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลในพื้นที่?
10. คุณเคยเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งทะเลหรือไม่? หากเคย โปรดเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์นั้น

การมีส่วนร่วมในการบริหารแบบมีส่วนร่วม:

11. คุณเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเลมีความสำคัญอย่างไร?
12. คุณมีข้อเสนอแนะอย่างไรเกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการในพื้นที่?

ความคิดเห็นทั่วไป:

13. คุณคิดว่าความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและชุมชนควรได้รับการส่งเสริมอย่างไร?
14. คุณมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่ตะเลกาโปร์หรือไม่?

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัยคนที่ 1

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวพารฮานีย์ อุแข็ง

วัน / เดือน / ปีเกิด : 6 มกราคม 2545

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 6 หมู่ 4 ตำบลสากอ อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการศึกษา :

-ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ประวัติผู้วิจัยคนที่ 2

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวนุรฮายาตี เจะเอง

วัน / เดือน / ปีเกิด : 13 พฤษภาคม 2544

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 5/4 หมู่ 4 ตำบลตะโละกาโปร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ประวัติการศึกษา :

-ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ประวัติผู้วิจัยคนที่ 3

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวฮานีซา อาแว

วัน / เดือน / ปีเกิด : 14 กันยายน 2544

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 448/2 หมู่ 1 ตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ประวัติการศึกษา :

-ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 สาขาการปกครองและกฎหมายมหาชนหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาพผนวก ค
ภาพถ่ายกิจกรรม

ภาพถ่ายกิจกรรม

ภาพถ่ายสัมภาษณ์สภาองค์การบริหารส่วนตำบลตะโละกาโปร์

ภาพถ่ายสัมภาษณ์ประชาชนกับกลุ่มวิสาหกิจ